PVBLII

OVIDII

NASONIS

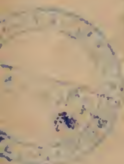
DE PONTO

LIBRI IV.

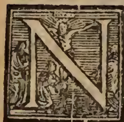

AMSTELÆDAMI,
Apud IOANNEM BLAEV,
M. DC. XXXXIX.

P. OVIDII NASONIS
DE PONTO
LIBER PRIMVS.

ELEGIA I.

Ad Brutum.

ASO *Tomitanæ jam non novus incola terræ,*
Hoc tibi de Getico littore mittit opus.
Si vacat, hospitio peregrinos, Brute, libellos
Excipe, dumque aliquo, quolibet abde loco.
Publica non audent inter monumenta venire,
Ne suus hoc illis clauserit auctor iter.
Ah quoties dixi! certè nil turbe docetis,
Ite, patet castis versibus iste locus.
Nec tamen accedunt: sed, ut aspicis ipse, latere
Sub lare privato tutius esse putant:
Quæris, ubi hos possis nullo componere læso:
Qua steterant Artes, pars vacat illa tibi.
Quid veniat novitate roges fortasse sub ipsa,
Accipe, quodcunque est, dummodo non sit amor.
Invenies, quamvis non sit miserabilis index,
Non minus hoc illo triste, quod ante dedi.
Rebus idem, titulo differt: & Epistola, cui sit
Non occultato nomine missa, docet.
Nec vos hoc vultis, sed non prohibere potestis:
Musaque ad invitos officiosa venit.

Quicquid id est, adjunge meis: nil impedit ortos
Exule, servatis legibus, urbe frui:
Quod metuas non est: Antoni scripta leguntur:
Doctus & in promptu carmina Brutus habet.
Nec me nominibus furiosus confero tantis:
Sæva Deos contra non tamen arma tuli.
Denique Cæsareo, quod non desiderat ipse,
Non caret è nostris ullus honore liber.
Si dubitas de me, laudes admitte Deorum,
Et carmen demto nomine sume meum.
Adjuvat in bello pacatæ ramus olivæ:
Proderit auctorem pacis habere nihil?
Cum foret Æneæ cervix subjecta parenti,
Dicitur ipsa viro flamma dedisse viam.
Fert liber Æneaden, & non iter omne patebit?
At patriæ pater hic, ipsius ille fuit.
Ecquis ita est audax, ut limine cogat abire
Iactantem Pharia tinnula sistra manu?
Ante Deum matrem cornu tibicen adunco
Cum canit, exiguæ quis stipis æra neget?
Scimus ab imperio fieri nil tale Dianæ:
Vnde tamen vivat, vaticinator habet.
Ipsa movent animos superorum numina nostros,
Turpe nec est tali credulitate capi.
En ego pro sistro, Phrygiique foramine buxi,
Gentis Iuleæ numina sacra fero.
Vaticinor, moneoque: locum date sacra ferenti:
Non mihi, sed magno poscitur ille Deo.
Nec quia vel merui, vel sensi Principis iram,
A nobis ipsum nolle putate coli.
Vidi ego linigeræ numen violasse fatentem
Isidis, Isiacos ante sedere focos.
Alter ob huic similem privatus lumine culpam,
Clamabat media se meruisse via.
Talia cælestes fieri præconia gaudent,
Vt sua quid valeant numina, teste probent.

Sæpe

Sæpe levant pœnas ereptaque lumina reddunt,
Cum bene peccati pœnituisse vident.
Pœnitet ô, si quid miserorum creditur ulli,
Pœnitet, & facto torqueor ipse meo.
Cumque sit exilium, magis est mihi culpa dolori:
Estque pati pœnam, quam meruisse, minus.
Vt mihi Dii faveant, quibus est manifestior ipse,
Pœna potest demi, culpa perennis erit.
Mors faciet certe, ne sim, cum venerit, exsul:
Ne non peccarim, mors quoque non faciet.
Non igitur mirum est, si mens mea tabida facta
De nive manantis more liquefit aquæ.
Estur ut occulta vitiata putredine navis,
Æquoreos scopulos ut cavat unda salis:
Roditur ut scabra positum rubigine ferrum,
Conditus ut tineæ carpitur ore liber:
Sic mea perpetuos curarum pectora morsus,
Fine quibus nullo conficiantur, habent.
Nec prius hi mentem stimuli, quam vita, relinquent;
Quique dolet, citius, quam dolor ipse, cadet.
Hoc mihi si superi, quorum sumus, omnia credent,
Forsitan exigua dignus habebor ope.
Inque locum Scythico vacuum mutabor ab arcu:
Plus isto duri, si precor, oris ero.

ELEGIA II.

Ad Maximum.

M*Axime qui tanti mensuram nominis imples,*
Et geminas animi nobilitate genus.
Qui nasci ut posses, quamvis cecidere trecenti,
Non omnes Fabios abstulit una dies:
Forsitan hæc à quo mittatur epistola quæras,
Quisque loquar tecum, certior esse velis.
Hei mihi, quid faciam? vereor, ne, nomine lecto,
Durus, & aversa cetera mente legas.

Viderit hæc si quis, tibi me scripsisse fateri
Audebo, & propriis ingemuisse malis.
Viderit: audebo tibi me scripsisse fateri,
Atque modum culpæ notificare meæ.
Qui dignum pœna cum me graviore fuisse
Confitear, possum vix graviora pati.
Hostibus in mediis, interque pericula versor,
Tanquam cum patria pax sit ademta mihi.
Qui mortis sævo geminent ut vulnere caussas,
Omnia vipereo spicula felle linunt.
His eques instructus perterrita mœnia lustrat,
More lupi clausas circumeuntis oves.
At semel intentus nervo levis arcus equino,
Vincula semper habens irresoluta manet.
Tecta rigent fixis veluti vallata sagittis,
Portaque vix firma summovet arma sera.
Adde loci faciem nec fronde nec arbore tecti,
Et quod iners hyemi continuatur hyems.
Hic me pugnantem cum frigore, cumque sagittis,
Cumque meo fato, quarta fatigat hyems.
Fine carent lacrymæ, nisi cum stupor obstitit illis,
Et similis morti corpora torpor habet.
Felicem Nioben, quamvis tot funera vidit,
Quæ posuit sensum saxea facta malis.
Vos quoque felices, quarum clamantia fratrem
Cortice velavit populus ora novo.
Ille ego sum, lignum qui non admittor in ullum:
Ille ego sum, frustra qui lapis esse velim.
Ipsa Medusa oculis veniat licet obvia nostris,
Amittet vires protinus ipsa suas.
Vivimus, ut nunquam sensu careamus amaro,
Et gravior longa sit mea pœna mora.
Sic inconsumtum Tityri, semperque renascens
Non perit, ut possit sæpe perire, jecur.
At puto, cum requies, medicinaque publica curæ
Somnus adest, solitis nox venit orba malis.

Somnia

Somnia me terrent veros imitantia casus,
Et vigilant sensus in mea damna mei.
Aut ego Sarmaticas videor vitare sagittas,
Aut dare captivas in fera vincla manus.
Aut ubi decipior melioris imagine somni,
Aspicio patria tecta relicta mea.
Et modo vobiscum, quos sum veneratus, amici,
Et modo cum cara conjuge multa loquor.
Sic, ubi percepta est brevis & non vera voluptas,
Pejor ab admonitu fit status ille boni.
Sive dies igitur caput hoc miserabile cernit,
Sive pruinosæ noctis aguntur equi:
Sic mea perpetuis liquescunt pectora curis,
Ignibus admotis ut nova cera solet.
Sæpe precor mortem, mortem quoque deprecor idem,
Ne mea Sarmaticum contegat ossa solum.
Cum subit, Augusti quæ sit clementia, credo
Mollia naufragiis littora posse dari.
Cum video quam sint mea fata tenacia, frangor:
Spesque levis magno victa timore cadit.
Nec tamen ulterius quicquam sperove, precorve,
Quam male mutato posse carere loco.
Aut hoc, aut nihil est, pro me tentare modeste
Gratia quod salvo vestra pudore queat.

ELEGIA III.

Ad Maximum.

SVscipe Romanæ facundia, Maxime, linguæ
Difficilis causæ mite patrocinium.
Est mala, (confiteor) sed te bona fiet agente:
Lenia pro misera fac modo verba fuga.
Nescit enim Cæsar, quamvis Deus omnia norit,
Vltimus hic qua sit conditione locus.
Magna tenent illud numen molimina rerum:
Hæc est cælesti pectore cura minor.

Non vacat, in qua sint positi regione Tomitæ,
Quærere, finitimo vix loca nota Getæ:
Aut quid Sauromatæ faciant, quid Iazyges acres,
Cultaque Oresteæ Taurica terra Deæ:
Quæque aliæ gentes, ubi frigore constitit Ister,
Dura meant celeri terga per amnis equo.
Maxima pars hominum nec te pulcherrima curat
Roma, nec Ausonii militis arma timet.
Dant illis animos arcus, plenæque pharetræ,
Quamque libet longis cursibus aptus equus.
Quodque sitim didicere diu tolerare famemque,
Quodque sequens nullas hostis habebit aquas.
Ira viri mitis non me misisset in istam,
Si satis hæc illi nota fuisset humus.
Nec me, nec quemquam Romanum gaudet ab hoste,
Meque minus, vitam cui dedit ipse, capi.
Noluit, ut poterat, minimo me perdere nutu:
Nil opus est ullis in mea fata Getis.
Sed neq; cur morerer, quidquã mihi comperit actum:
Et minus infestus, quam fuit, esse potest.
Tunc quoque nil fecit, nisi quod facere ipse coëgi,
Pœne etiam merito parcior ira meo est.
Dii faciant igitur, quorum mitissimus ille est,
Alma nihil majus Cæsare terra ferat,
Utque diu sub eo, sic sit sub Cæsare terra,
Perque manus hujus tradita gentis eant.
At tu tam placido, quam nos quoque sensimus illum,
Iudice, pro lacrymis ora resolve meis.
Non petis, ut bene sit, sed uti male tutius, utque
Exilium sævo distet ab hoste meum:
Quamque dedere mihi præsentia numina vitam,
Non adimat stricto squalidus ense Getes.
Denique si moriar, subeam pacatius arvum,
Ossa nec à Scythica nostra premantur humo.
Nec male compositos, ut scilicet exsule dignum est,
Bistonii cineres ungula pulset equi:

Et ne, si superest aliquis post funera sensus,
Terreat ut manes Sarmatis umbra meos.
Cæsaris hæc animum poterant audita movere,
Maxime, movissent si tamen ante tuum.
Vox precor Augustas pro me tua molliat aures,
Auxilio trepidis quæ solet esse reis.
Assuetaque tibi doctæ dulcedine linguæ
Æquandi superis pectora flecte viri.
Non tibi Theromedon, crudusque rogabitur Atreus,
Quique suis homines pabula fecit equis:
Sed piger ad pœnas Princeps, ad præmia velox:
Quique dolet, quoties cogitur esse ferox.
Qui vincit semper, victis ut parcere possit,
Clausit & æterna civica bella sera.
Multa metu pœnæ, pœna qui pauca coërcet,
Et jacit invita fulmina rara manu.
Ergo tam placidas orator missus ad aures,
Vt propior patriæ sit fuga nostra, roga.
Ille ego sum, qui te colui: quem festa solebat
Inter convivas mensa videre tuos.
Ille ego, qui duxi vestros Hymenæon ad ignes,
Et cecini fausto carmina digna toro.
Cujus te solitum memini laudare libellos,
Exceptis, domino qui nocuere suo.
Cui tua nonnunquam miranti scripta legebas:
Ille ego de vestra cui data nupta domo est.
Hanc probat, & primo dilectam semper ab ævo
Est inter comites Marcia censa suas.
Inque suis habuit matertera Cæsaris ante:
Quarum judicio si qua probata, proba est.
Ipsa sua melior fama, laudantibus istis,
Claudia divina non eguisset ope.
Nos quoque præteritos sine labe peregimus annos,
Proxima pars vitæ transilienda mea est.
Sed de me ut sileam, conjunx mea sarcina vestra est:
Non potes hanc salva dissimulare fide.

Confugit hæc ad vos, veſtraſque amplectitur aras,
(Iure venit cultos ad ſibi quiſque Deos)
Flenſque rogat, precibus lenito Cæſare veſtris,
Baſta ſui fiant ut propiora viri.

ELEGIA IV.

Ad Rufinum.

HAnc tibi Naſo tuus mittit, Rufine, ſalutem:
Qui miſer eſt, ulli ſi ſuus eſſe poteſt.
Reddita confuſæ nuper ſolatia menti,
Auxilium noſtris ſpemque tulere malis:
Vtque Machaoniis Pæantius artibus heros
Lenito medicam vulnere ſenſit opem:
Sic ego mente jacens, & acerbo ſaucius ictu,
Admonitu cœpi fortior eſſe tuo.
Et jam deficiens ſic ad tua verba revixi,
Vt ſolet infuſo vena redire mero.
Nec tamen exhibuit tantas facundia vires,
Vt mea ſint dictis pectora ſana tuis.
Vt multum demas noſtro de pectore curæ,
Non minus exhauſto, quod ſuperabit, erit.
Tempore ducetur longo fortaſſe cicatrix,
Horrent admotas vulnera cruda manus.
Non eſt in medico ſemper, relevetur ut æger:
Interdum docta plus valet arte malum.
Cernis, ut è molli ſanguis pulmone remiſſus
Ad Stygias certo limite ducat aquas.
Afferat ipſe licet ſacras Epidaurius herbas,
Sanabit nulla vulnera cordis ope.
Tollere nodoſam neſcit medicina podagram,
Nec formidatis auxiliatur aquis.
Cura quoque interdum nulla eſt medicabilis arte:
Aut, ſi ſit, longa eſt attenuanda mora.
Cum bene firmarunt animum præcepta jacentem,
Sumtaque ſunt nobis pectoris arma tui:

Rursus amor patriæ ratione valentior omni,
Quod tua fecerunt scripta, retexit opus.
Sive pium vis hoc, seu vis muliebre vocari,
Confiteor misero molle cor esse mihi.
Non dubia est Ithaci prudentia: sed tamen optat
Fumum de patriis posse videre focis.
Nescio qua natale solum dulcedine cunctos
Ducit, & immemores non sinit esse sui.
Quid melius Roma? Scythico quid frigore pejus?
Huc tamen ex illa barbarus urbe fugit.
Cum bene sint clausæ caveæ Pandione natæ,
Nititur in sylvas quæque redire suas.
Assuetos tauri saltus, assueta leones
(Nec feritas illos impedit) antra petunt.
Tu tamen exilii morsus ex pectore nostro
Fomentis speras cedere posse tuis.
Effice, vos ipsi ne tam mihi sitis amandi,
Talibus ut levius sit caruisse malum.
At puto, qua fueram genitus tellure, carenti,
In tamen humano contigit esse loco.
Orbis in extremi jaceo desertus arenis,
Fert ubi perpetuas obruta terra nives.
Non ager hic pomum, non dulces educat uvas,
Non salices ripa, robora monte virent.
Neve fretum laudes terra magis, æquora semper
Ventorum rabie solibus orba tument.
Quocunque aspicias, campi cultore carentes,
Vastaque, quæ nemo vindicet, arva jacent.
Hostis adest dextra lævaque à parte timendus,
Vicinoque metu terret utrumque latus.
Altera Bistonias pars est sensura sagittas,
Altera Sarmatica spicula missa manu.
I nunc, & veterum nobis exempla virorum,
Qui forti casum mente tulere, refer.
Et grave magnanimi robur mirare Rutili,
Non usi reditus conditione dati.

Smyrna virum tenuit, non Pontus & hostica tellus:
Smyrna minus nullo pæne petenda loco.
Non doluit patria Cynicus procul esse Sinopeus,
Legit enim sedes Attica terra tuas.
Arma Neoclides qui Persica contudit armis,
Argolica primam sensit in urbe fugam.
Pulsus Aristides patria, Lacedæmona fugit,
Inter quas dubium, quæ prior esset, erat.
Cæde puer facta Patroclus Opunta reliquit,
Thessalicamque adiit hospes Achillis humum.
Exul ab Æmonia Pirenida cessit ad undam,
Quo duce trabs Colcha sacra cucurrit aqua.
Liquit Agenorides Sidonia mœnia Cadmus,
Poneret ut muros in meliore loco.
Venit ad Adrastum Tydeus Calydone fugatus:
Et Teucrum Veneri grata recepit humus.
Quid referam veteres Romanæ gentis, apud quos
Exsulibus tellus ultima Tybur erat?
Persequar ut cunctos, nulli datus omnibus ævis
Tam procul à patria est, horridiorve locus.
Quo magis ignoscat sapientia vestra dolenti,
Quæ facit ex dictis non ita multa tuis.
Nec tamen inficior, si possint nostra coire
Vulnera, præceptis posse coire tuis.
Sed vereor, ne me frustra sanare labores,
Nec juver admota perditus æger ope.
Nec loquor hæc, quia sit major prudentia nobis,
Sed sim quam medico, notior ipse mihi.
Vt tamen hoc ita sit, munus tua grande voluntas
Ad me pervenit, consuluique boni.

ELEGIA V.

Ad Vxorem.

IAm mihi deterior canis aspergitur ætas:
Iamque meos vultus ruga senilis arat,

Iam

Iam vigor, & quaſſo languent in corpore vires,
Nec juveni luſus, qui placuere, juvant.
Nec me, ſi ſubito videas, cognoſcere poſſis:
Ætatis facta eſt tanta ruina mea.
Confiteor facere hoc annos: ſed & altera cauſſa eſt,
Anxietas animi, continuuſque labor.
Nam mea per longos ſi quis male digerat annos,
Crede mihi, Pylio Neſtore major ero.
Cernis, ut in duris (& quid bove firmius?) arvis
Fortia taurorum corpora frangat opus?
Quæ nunquam vacuo ſolita eſt ceſſare novali,
Fructibus aſſiduis laſſa ſeneſcit humus.
Occidit, ad Circi ſi quis certamina ſemper
Non intermiſſis curſibus ibit equus.
Firma ſit illa licet, ſolvetur in æquore navis,
Quæ nunquam liquidis ſicca carebit aquis:
Me quoque debilitat ſeries immenſa laborum:
Ante meum tempus cogor & eſſe ſenex.
Otia corpus alunt, animus quoque paſcitur illis:
Immodicus contra carpit utrumque labor.
Aſpice in has partes quod venerit Æſone natus,
Quam laudem à ſera poſteritate ferat.
At labor illius noſtro leviorque minorque,
Si modo non verum nomina magna premunt.
Ille eſt in Pontum Pelia mittente profectus,
Qui vix Theſſaliæ fine timendus erat.
Cæſaris ira mihi nocuit, quem Solis ab ortu,
Solis ad occaſus, utraque terra timet.
Iunctior Æmonia eſt Ponto, quam Roma ſit Iſtro:
Et brevius, quam nos, ille peregit iter.
Ille habuit comites primos telluris Achivæ:
At noſtram cuncti deſeruere fugam.
Nos fragili ligno vaſtum ſulcavimus æquor:
Quæ tulit Æſoniden, firma carina fuit.
Nec mihi Tiphys erat rector, nec Amyntore natus
Quas fugerem docuit, quas ſequererque vias.

Illum tutata est cum Pallade regia Iuno,
Defendere meum numina nulla caput.
Illum furtiva juvere Cupidinis artes,
Quas à me vellem non didicisset amans.
Ille domum rediit, nos his moriemur in arvis,
Perstiterit læsi si gravis ira Dei.
Durius est igitur nostrum, fidissima conjux,
Illo, quod subiit Æsone natus, opus.
Te quoque, quam juvenem discedens urbe reliqui,
Credibile est nostris insenuisse malis.
O ego, Dii faciant, talem te cernere possim,
Caraque mutatis oscula ferre comis.
Amplectique meis corpus non pingue lacertis,
Et gracile hoc fecit dicere cura mei.
Et narrare meos flenti flens ipse dolores,
Sperato nunquam colloquioque frui.
Thuraque Cæsaribus cum conjuge Cæsare digna,
Diis veris memori debita ferre manu.
Memnonis hanc utinam, lenito Cæsare, mater
Quam primum roseo provocet ore diem.

ELEGIA VI.

Ad Maximum.

ILle tuos quondam non ultimus inter amicos,
Vt sua verba legas, Maxime, Naso rogat.
In quibus ingenium desiste requirere nostrum,
Nescius exilii ne videare mei.
Cernis ut ignavum corrumpant otia corpus?
Vt capiant vitium, ni moveantur, aquæ?
Sic mihi, si quis erat dicendi carminis usus,
Deficit, estque minor factus inerte situ.
Hæc quoque quæ legitis, si quid mihi, Maxime, credis:
Scribimus invita, vixque coacta, manu.
Non libet in tales animum contendere curas:
Nec venit in duros Musa vocata Getas.

Vt tamen ipse vides, luctor deducere versum,
Sed non fit fato mollior ipse meo.
Cum relego, scripsisse pudet: quia plurima cerno,
Me quoque, qui feci, judice digna lini.
Nec tamen emendo: labor hic, quam scribere major
Mensque pati durum sustinet ægra nihil.
Scilicet incipiam lima mordacius uti,
Vt sub judicium singula verba vocem?
Torquet enim fortuna parum: nisi Lychus in Hebrũ
Confluat? & frondes Alpibus addat Athos?
Parcendum est animo miserabile vulnus habenti:
Subducunt oneri colla perusta boves.
At puto fructus adest, justissima causa laborum,
Et sata cum multo fœnore reddit ager.
Tempus ad hoc nobis (repetas licet omnia) nullum
Profuit, atque utinam non nocuisset, opus.
Cur igitur scribam miraris? miror & ipse,
Et tecum quæro sæpe quid inde petam.
An populus vere sanos negat esse poëtas?
Sumque fides hujus maxima vocis ego?
Qui sterili cum sim toties deceptus ab arvo,
Damnosa persto condere semen humo.
Scilicet est cupidus studiorum quisque suorum,
Tempus & assueta ponere in arte juvat.
Saucius ejurat pugnas gladiator, & idem
Immemor antiqui vulneris, arma capit.
Nil sibi cum pelagi dicit fore naufragus undis,
Et ducit remos, qua modo navit aqua.
Sic ego constanter studium non utile servo:
Et repeto, nollem quas coluisse, Deas.
Quid potius faciam? non sum qui segnia ducam
Otia: mors nobis tempus habetur iners.
Nec juvat in lucem nimio marcescere vino,
Nec tenet incertas alea blanda manus.
Cum dedimus somno, quas corpus postulat, horas,
Quo ponam vigilans tempora longa modo?

Moris an oblitus patrii contendere discam
Sarmaticos arcus? & trahar arte loci?
Hoc quoque me studium prohibent assumere vires,
Mensque magis gracili corpore nostra valet.
Cum bene quæsieris, quid agam: magis utile nil est
Artibus iis, quæ nil utilitatis habent.
Consequor ex illis casus oblivia nostri:
Hanc messem satis est si mea reddit humus.
Gloria vos acuat: vos, ut recitata probentur
Carmina, Pieriis invigilate choris.
Quod venit ex facili, satis est componere nobis,
Et nimis intenti causa laboris abest.
Cur ego sollicita poliam mea carmina cura?
An verear, ne non approbet illa Getes?
Forsitan audacter faciam, sed glorior Istrum
Ingenio nullum majus habere meo.
Hoc, ubi vivendum est, satis est si consequor, arvo,
Inter inhumanos esse poëta Getas.
Quid mihi diversum fama contendere in orbem?
Quem fortuna dedit, Roma sit ille locus.
Hoc mea contenta est infelix Musa theatro:
Sic merui, magni sic voluere Dei.
Nec reor hinc istuc nostris iter esse libellis,
Quo Boreas penna deficiente venit.
Dividimur cælo, quaque est procul urbe Quirini,
Aspicit hirsutos comminus Ursa Getas.
Per tantum terræ, tot aquas, vix credere possum
Indicium studii transiliisse mei.
Finge legi, quodque est mirabile, finge placere:
Auctorem certe res juvat ista nihil.
Quid tibi si calida prosit laudere Syene,
Aut ubi Taprobanen Indica tingit aqua?
Altius ire libet: si te distantia longe
Pleïadum laudent signa, quid inde feres?
Sed neque pervenio scriptis melioribus istuc,
Famaque cum domino fugit ab urbe suo.

Vosque

Vosque quibus perii, tunc cum mea fama sepulta est,
Nunc quoque de nostra morte tacere reor.

ELEGIA VII.

Ad Græcinum.

ECquid ut audisti (nam te diversa tenebat
Terra) meos casus, cor tibi triste fuit?
Dissimules, metuasque licet, Græcine, fateri,
(Si bene te novi) triste fuisse liquet.
Non cadit in mores feritas inamabilis istos;
Nec minus à studiis dissidet ista tuis.
Artibus ingenuis, quarum tibi maxima cura est,
Pectora mollescunt, asperitasque fugit.
Nec quisquam meliore fide complectitur illas,
Quam sinit officium, militiæque labor.
Certe ego cum primum potui sentire quid essem,
(Nam fuit attonito mens mihi nulla diu)
Hanc quoque fortunam sensi, quod amicus abesses,
Qui mihi præsidium grande futurus eras.
Tecum nunc aberant ægræ solatia mentis,
Magnaque pars animi consiliique mei.
At nunc, quod superest, fer opem precor eminus unam,
Alloquioque juva pectora nostra tuo.
Quæ (non mendaci si quicquam credis amico)
Stulta magis dici, quam scelerata, decet.
Nec breve, nec tutum est, peccati quæ sit origo,
Scribere: tractari vulnera nostra timent.
Qualicumque modo mihi sint ea facta, rogare
Desine: non agites, si qua coire velis.
Quicquid id est, ut non facinus, sic culpa vocanda est:
Omnis at in magnos culpa deos scelus est.
Spes igitur pœnæ menti, Græcine, levandæ
Non est ex toto nulla relicta meæ.
Hæc Dea, cum fugerent sceleratas numina terras,
In diis invisa sola remansit humo.

Hæc facit, ut vivat fossor quoque compede vinctus,
Liberaque à ferro crura futura putet.
Hæc facit, ut videat cum terras undique nullas;
Naufragus in mediis brachia jactet aquis.
Sæpe aliquem solers medicorum cura relinquit,
Nec spes huic vena deficiente cadit.
Carcere dicuntur clausi sperare salutem,
Atque aliquis pendens in cruce, vota facit.
Hæc Dea quam multos laqueo sua colla ligantes;
Non est proposita passa perire nece?
Me quoque conantem gladio finire dolorem
Arcuit, injecta continuitque manu.
Quidque facis? lacrymis opus est, non sanguine, dixit:
Sæpe per has flecti Principis ira solet.
Quamvis est igitur meritis indebita nostris,
Magna tamen spes est in bonitate Dei.
Qui ne difficilis mihi sit, Græcine, precare:
Confer & in votum tu quoque verba meum.
Inque Tomitana jaceam tumulatus arena,
Si te non nobis ista vovere liquet.
Nam prius incipient turres vitare columbæ,
Antra feræ, pecudes gramina, mergus aquas:
Quam male si præstet veteri Græcinus amico:
Non ita sunt fatis omnia versa meis.

ELEGIA VIII.

Ad Messalinum.

Littera pro verbis tibi, Messaline, salutem,
Quam legis, à sævis attulit usque Getis.
Indicat auctorem locus? an, nisi nomine lecto,
Hæc me Nasonem scribere verba latet?
Ecquis in extremo positus jacet orbe tuorum,
Me tamen excepto, qui precor esse tuus?
Dii procul à cunctis, qui te venerantur, amantque,
Hujus notitiam gentis abesse velint.

Nos satis est inter glaciem, Scythicasque sagittas
Vivere, si vita est mortis habenda genus.
Non premat aut bello tellus, aut frigore cælum,
Truxque Getes armis, grandine pugnet hyems:
Nos habeat regio nec pomis fœta, nec uvis,
Et cujus nullum cessat ab hoste latus:
Cætera sit sospes cultorum turba tuorum,
In quibus, ut populo, pars ego parva fui.
Me miserum, si tu verbis offenderis istis,
Nosque negas ulla parte fuisse tuos.
Utque sit hoc verum, mentito ignoscere debes:
Nil demit laudi gloria nostra tuæ.
Quis se Cæsaribus notum non fingit amicum?
Da veniam fasso, tu mihi Cæsar eris.
Nec tamen irrumpo, quo non licet ire, satisque est,
Atria si nobis non patuisse negas.
Utque tibi fuerit mecum nihil amplius, uno
Nempe salutaris, quam prius, ore minus.
Nec tuus est genitor nos inficiatus amicos,
Hortator studii, causaque, faxque mei.
Cui nos & lacrymas, supremum in funere munus,
Et dedimus medio scripta canenda foro.
Adde, quod est frater tanto mihi junctus amore,
Quantus in Atridis, Tyndaridisque fuit:
Is me nec comitem, nec dedignatus amicum est:
Si tamen hæc illi non nocitura putas.
Sin minus, hac quoque me mendacem parte fatebor:
Clausa mihi potius tota sit illa domus.
Sed neque claudenda est: & nulla potentia vires
Præstandi, ne quid peccet amicus, habet.
Et tamen ut cuperem, culpam quoque posse negari,
Sic facinus nemo nescit abesse mihi.
Quod nisi delicti pars excusabilis esset,
Parva relegati pœna futura fuit.
Ipse sed hoc vidit, qui prævidet omnia, Cæsar,
Stultitiam dici crimina posse mea.

Quaque

Quaque ego permisi, quaque est res passa, pepercit:
Vsus & est modice fulminis igne sui.
Nec vitam, nec opes, nec ademit posse reverti:
Si sua per vestras victa sit ira preces.
At graviter cecidi: quid enim mirabile, si quis
A Iove percussus non leve vulnus habet?
Ipse suas quamvis vires inhiberet Achilles,
Missa graves ictus Pelias hasta dabat.
Iudicium nobis igitur cum vindicis adsit,
Non est cur tua me janua nosse neget.
Culta quidem, fateor, citra quam debuit, illa est:
Sed fuit in fatis hoc quoque, credo, meis:
Nec tamen officium sensit domus altera nostrum:
Hic illic vestro sub lare semper eram.
Quaque tua est pietas, ut te non excolat ipsum,
Ius aliquod tecum fratris amicus habet.
Quid? quod ut emeritis referenda est gratia semper,
Sic est fortunæ promeruisse tuæ.
Quod si promittis nobis suadere quid optes,
Vt des, quam reddas, plura precare Deos.
Idque facis, quantumque licet meminisse, solebas
Officiis caussa pluribus esse dati,
Quolibet in numero me Messaline repone,
Sim modo pars vestræ non aliena domus.
Et mala Nasonem, quoniam meruisse videtur,
Si non ferre doles, at meruisse dole.

ELEGIA IX.

Ad Severum.

A Tibi dilecto missam Nasone salutem
Accipe, pars animæ magna, Severe, meæ.
Neve roga quid agam; si persequar omnia, flebis:
Summa satis nostri sit tibi nota mali.
Vivimus assiduis expertes pacis in armis,
Dura pharetrato bella movente Geta.

Deque

Deque tot expulsis sum miles in exule solus:
Tuta (neque invideo) cætera turba latet.
Quoque magis nostros venia dignere libellos,
Hæc in procinctu carmina facta leges.
Stat vetus urbs, ripæ vicina binominis Istri,
Mœnibus, & positu vix adeunda loci.
Caspius Ægypsus, de se si creditur ipsis,
Condidit, & proprio nomine dixit opus.
Hanc ferus Odrisiis inopino Marte peremptis
Cepit, & in regem sustulit arma Getes.
Ille memor magni generis, virtute quod auget,
Protinus innumero milite cinctus adest.
Nec prius abscessit, merita quam cæde nocentum
Se nimis ulciscens extitit ille nocens.
At tibi rex ævo detur fortissime nostro,
Semper honorata sceptra tenere manu.
Teq;, quod & præstat, (quid enim tibi plenius optem?)
Martia cum magno Cæsare Roma probet.
Sed memor unde abii, queror, ô jucunde sodalis,
Accedant nostris sæva quod arma malis.
Vt careo vobis Scythicas detrusus in oras,
Quatuor auctumnos Pleias orta facit.
Nec tu credideris urbanæ commoda vitæ
Quærere Nasonem, quærit & illa tamen.
Nam modo vos animo dulces reminiscor amici:
Nunc mihi cum cara conjuge nata subit.
Aque domo rursus pulcræ loca vertor ad urbis,
Cunctaque mens oculis prævidet illa suis.
Nunc fora, nunc ædes, nunc marmore tecta theatra,
Nunc subit æquata porticus omnis humo.
Gramina nunc campi pulcros spectantis in hortos,
Stagnaque, & Euripi, virgineusque liquor.
At (puto) sic urbis misero est erepta voluptas,
Quolibet ut saltem rure frui liceat.
Non meus amissos animus desiderat agros,
Ruraque Peligno conspicienda solo:

Nec quos promiseris positos in montibus hortos
Spectat Flaminiæ Claudia juncta viæ.
Quos ego nescio cui colui, quibus ipse solebam
Ad sata fontanas (nec pudet) addere aquas.
Sunt ibi, si vivunt, nostra quoque consita quædam,
Sed non & nostra poma legenda manu.
Pro quibus amissis, utinam contingere posset
Hic saltem profugo gleba colenda mihi.
Ipse ego pendentes (liceat modo) rupe capellas,
Ipse velim baculo pascere nixus oves.
Ipse ego, ne solitis insistant pectora curis,
Ducam ruricolas sub juga panda boves.
Et discam, Getici quæ norunt verba juvenci,
Assuetas illis adjiciamque minas.
Ipse manu capulum pressi moderator aratri,
Experiar mota spargere semen humo.
Nec dubitem longis purgare ligonibus arva,
Et dare, quas sitiens jam bibat hortus, aquas.
Vnde sed hoc nobis? minimum quos inter, & hostem
Discrimen murus, clausaque porta facit?
At tibi nascenti (quod toto pectore lætor)
Nerunt fatales fortia fila Deæ.
Te modo campus habet, densa modo porticus umbra:
Nunc, in quo ponis tempora rara, forum.
Vmbria te revocat, nec non Albana petentem,
Appia ferventi ducit in arva rota.
Forsitan hoc optes, ut justam supprimat iram
Cæsar, & hospitium sit tua villa meum.
Ah nimium est, quod amice petis, moderantius opta,
Et voti (quæso) contrahe vela tui.
Terra velim propior, nullique obnoxia bello
Detur, erit nostris pars bona demta malis.

ELEGIA X.

Ad Maximum.

QVæ mihi de rapto tua venit epistola Celso,
Protinus est lacrymis humida facta meis:
Quodque nefas dictu, fieri nec posse putavi,
Invitis oculis littera lecta tua est.
Nec quidquam ad nostras pervenit acerbius aures,
Vt sumus in Ponto, perveniatque precor.
Ante meos oculos tanquam præsentis imago
Hæret, & extinctum vivere fingit amor.
Sæpe refert animus lusus gravitate carentes,
Seria cum liquida sæpe peracta fide.
Nulla tamen subeunt mihi tempora densius istis,
Quæ vellem vitæ summa fuisse meæ.
Cum domus ingenti subito mea lapsa ruina
Concidit, in domini procubuitque caput:
Adfuit ille mihi, cum me pars magna reliquit,
Maxime, fortunæ nec fuit ille comes.
Illum ego non aliter flentem mea funera vidi,
Ponendus quam si frater in igne foret.
Hæsit in amplexu, consolatusque jacentem est,
Cumque meis lacrymis miscuit usque suas.
O quoties, vitæ custos invisus amaræ,
Continuit promtas in mea fata manus!
O quoties dixit, placabilis ira Deorum est!
Vive, nec ignosci tu tibi posse nega.
Vox tamen illa fuit celeberrima, Respice, quantum
Debeat auxilium Maximus esse tibi.
Maximus incumbet, quaque est pietate, rogabit
Ne sit ad extremum Cæsaris ira tenax.
Cumque suis fratris vires adhibebit, & omnem,
Quo levius doleas, experietur opem.
Hæc mihi verba malæ minuerunt tædia vitæ:
Quæ modo ne fuerint, Maxime, vana, cave.

Huc quoque venturum mihi se jurare solebat,
Non nisi te longæ jus sibi dante viæ.
Nam tua non alio coluit penetralia ritu,
Terrarum dominos quam colis ipse deos.
Crede mihi, multos habeas cum dignus amicos,
Non fuit è multis quolibet ille minor.
Si modo non census, nec clarum nomen avorum,
Sed probitas magnos ingeniumque facit.
Iure igitur lacrymas Celso libamus ademto,
Cum fugerem, vivo quas dedit ipse mihi.
Carmina jure damus raros testantia mores,
Vt tua venturi nomina, Celse, legant.
Hoc est quod possum Geticis tibi mittere ab arvis:
Hoc solum est istic, quod licet esse meum.
Funera non potui comitare, nec ungere corpus,
Atque tuis toto dividor orbe rogis.
Quod potuit, quem tu pro numine vivus habebas,
Præstitit officium Maximus omne tibi.
Ille tibi exequias, & magni funus honoris
Fecit, & in gelidos fudit amoma sinus:
Diluit & lacrymis mœrens unguenta profusis,
Ossaque vicina condita texit humo.
Qui quoniam extinctis, quæ debet, præstat amicis,
Et nos extinctis annumerare potest.

ELEGIA XI.

Ad Flaccum.

NAso suo profugus mittit tibi, Flacce, salutem,
Mittere rem si quis, qua caret ipse, potest.
Longus enim curis vitiatum corpus amaris
Non patitur vires languor habere suas.
Nec dolor ullus adest, nec febribus uror anhelis,
Et peragit soliti vena tenoris iter.
Os hebes est, positæque movent fastidia mensæ,
Et queror, invisi cum venit hora cibi.

Quod

Quod mare, quod tellus, appone, quod educat aër,
Nil ibi, quod nobis esuriatur erit.
Nectar & ambrosiam, latices epulasque deorum
Det mihi formosa grata juventa manu:
Non tamen exacuet torpens sapor iste palatum,
Stabit & in stomacho pondus inerte diu.
Hæc ego non ausim, cum sint verissima, cuiquam
Scribere, delicias ne mala nostra vocet.
Scilicet is status est, ea rerum forma mearum,
Deliciis etiam possit ut esse locus.
Delicias illi precor has contingere, siquis,
Ne mihi sit levior Cæsaris ira, timet.
Is quoque, qui gracili cibus est in corpore, somnus
Non alit officio corpus inane suo.
Sed vigilo, vigilantque mei sine fine dolores:
Quorum materiam dat locus ipse mihi.
Vix igitur possis visos agnoscere vultus:
Quoque ierit, quæras, qui fuit ante, color.
Parvus in exiles succus mihi pervenit artus,
Membraque sunt cera pallidiora nova.
Non hæc immodico contraxi damna Lyæo:
Scis, mihi quod sola pane bibantur aquæ.
Non epulis oneror: quarum si tangar amore,
Est tamen in Geticis copia nulla locis.
Nec vires adimit Veneris damnosa voluptas:
Non solet in mœstos illa venire thoros.
Unda locusque nocent, & causa valentior istis,
Anxietas animi, quæ mihi semper adest.
Hanc nisi tu pariter simili cum fratre levares,
Vix mens tristitia mœsta tulisset onus.
Vos estis fracta tellus non dura faselo,
Quamque negant multi, vos mihi fertis opem.
Ferte precor semper, quia semper egebimus illa,
Cæsaris offensum dum mihi numen erit.
Qui meritam nobis minuat, non finiat, iram,
Suppliciter vestros quisque rogate Deos.

P. OVIDII NASONIS

DE PONTO

LIBER SECVNDVS.

ELEGIA I.

Ad Germanicum.

HVc quoque Cæsarei pervenit fama triumphi,
Languida quo fessi vix venit aura Nothi.
Nil fore dulce mihi Scythica regione putavi:
Iam minus hic odio est, quam fuit ante, locus.
Tandem aliquod pulsa curarum nube serenum
Vidi, fortunæ verba dedique meæ.
Nolit ut illa mihi contingere gaudia Cæsar,
Velle potest cuivis hæc tamen una dari.
Dii quoque ut à cunctis hilari pietate colantur,
Tristitiam poni per sua festa jubent.
Denique, quod certus furor est audere fateri,
Hac ego lætitia, si vetet ipse, fruar.
Iuppiter utilibus quoties rigat imbribus agros,
Mista tenax segeti crescere lappa solet.
Nos quoque frugiferum sentimus inutilis herba
Numen, & invita sæpe juvamur ope.
Gaudia Cæsareæ mentis pro parte virili
Sunt mea, privati nil habet illa domus.
Gratia Fama tibi, per quam spectata triumphi
Incluso mediis est mihi pompa Getis.
Indice te didici, nuper visenda coisse
Innumeras Gentes ad ducis ora sui.
Quæque capit lætis immensum mœnibus orbem,
Hospitiis Romam vix habuisse locum.
Tu mihi narrasti, cum multis lucibus ante
Fuderit assiduas nubibus Auster aquas,

Numine

Numine cælesti solem fulsisse serenum,
Cum populi vultu conveniente die.
Atque ita victorem cum magna vocis honore
Bellica laudatis dona dedisse viris.
Claraque sumturum pictas insignia vestes,
Thura prius sanctis imposuisse focis.
Iustitiaque sui castos placasse parentes,
Illo quo templum pectore semper habet.
Quaque ierit, felix adjectum plausibus omen,
Saxaque jactatis erubuisse rosis.
Protinus argento veros imitantia muros
Barbara cum victis oppida lata viris.
Fluminaque & montes, & in altas proflua silvas,
Armaque cum telis in strue juncta suis.
Deque triumphorum, quod Sol incenderat, auro,
Aurea Romani tecta fuisse fori.
Totque tulisse duces captivis addita collis
Vincula, pæne hostes quot satis esse fuit.
Maxima pars horum vitam veniamque tulere,
In quibus & belli summa caputque fuit.
Cur ego posse negem minui mihi Cæsaris iram,
Cum videam mites hostibus esse Deos?
Pertulit huc idem nobis, Germanice, rumor,
Oppida sub titulo nominis esse tui.
Atque ea te contra nec muri mole, nec armis,
Nec satis ingenio tuta fuisse loci.
Dii tibi dent annos, à te nam cetera sumes,
Sint modo virtuti tempora longa tuæ.
Quod precor, eveniet. sunt quædam oracula vatum,
Nam Deus optanti prospera signa dedit.
Te quoque victorem Tarpejas scandere in arces
Læta coronatis Roma videbit equis.
Maturosque pater nati spectabit honores,
Gaudia percipiens, quæ dedit ante suis.
Iam nunc hæc à me, juvenum belloque togaque
Maxime, dicta tibi vaticinante nota.

Hunc quoq; carminibus referam fortaſſe triumphum,
Sufficiat noſtris ſi modo vita malis.
Imbuero Scythicas ſi non prius ipſe ſagittas,
Abſtuleritque ferox hoc caput enſe Getes.
Quod ſi me ſalvo dabitur tua laurea templis,
Omina bis dices vera fuiſſe mea.

ELEGIA II.

Ad Meſſalinuum.

ILle domus veſtræ primis venerator ab annis,
Pulſus ab Euxini Naſo ſiniſtra freti,
Mittit ab indomitis hanc, Meſſaline, ſalutem,
Quam ſolitus præſens eſt tibi ferre, Getis.
Hei mihi, ſi lecto vultus tibi nomine non eſt,
Qui fuit; & dubitas cetera perlegere!
Perlege: nec mecum pariter mea verba relega:
Vrbe licet veſtra verſibus eſſe meis.
Non ego concepi, ſi Pelion Oſſa tuliſſet,
Clara mea tangi ſidera poſſe manu.
Nec nos Enceladi dementia caſtra ſecuti,
In rerum dominos movimus arma deos.
Nec quod Tydidæ temeraria dextera fecit,
Numina ſunt telis ulla petita meis.
Eſt mea culpa gravis, ſed quæ me perdere ſolum
Auſa ſit, & nullum majus adorſa nefas,
Neve roges quæ ſit, ſtultam quam ſcripſimus artem
Innocuas nobis non ſinit eſſe manus.
Nil niſi non ſapiens poſſum timidusque vocari:
Hæc duo ſunt animi nomina vera mei.
Eſſe quidem fateor, meritam poſt Cæſaris iram,
Difficilem precibus te quoque jure meis.
Quæque tua eſt pietas in totum nomen Iuli,
Te lædi, cum quis læditur inde, putas.
Sed licet arma feras, & vulnera ſæva mineris,
Non tamen efficies ut timeare mihi.

Puppis Achæmeniden Grajum Trojana recepit,
Profuit & Myso Pelias hasta duci.
Confugit interdum templi violator ad aram,
Nec petere offensi numinis horret opem.
Dixerit hoc aliquis tutum non esse: fatemur:
Sed non per placidas it mea navis aquas.
Tuta petant alii, fortuna miserrima nostra est:
Nam timor eventus deterioris abest.
Qui rapitur fatis, quid præter fata requirit?
Sæpe creat molles aspera spina rosas.
Qui rapitur spumante salo, sua brachia campi
Porrigit ad spinas, duraque saxa manus.
Accipitrem metuens pennis trepidantibus ales,
Audet in humanos fessa venire sinus.
Nec se vicino dubitat committere tecto,
Quæ fugit infestos territa cerva canes.
Da, precor, accessum lacrymis mitissime nostris,
Nec rigidam timidis vocibus obde forem.
Verbaque nostra favens Romana ad numina perfer,
Non tibi Tarpejo culta tonante minus.
Mandatique mei legatus suscipe caussam,
Nulla meo quamvis nomine caussa bona est.
Iam prope depositus, certe jam frigidus æger,
Servatus per te, si modo servor, ero.
Nunc tua pro rebus nitatur gratia lapsis,
Principis æterni quam tibi præstat amor.
Nunc tibi & eloquii nitor ille domesticus adsit,
Quo poteras trepidis utilis esse viris.
Vivit enim in vobis facundi lingua parentis,
Et res heredem repperit illa suum.
Hanc ego non ut me defendere tentet, adoro:
Non est confessi caussa tuenda rei.
Nunc tamen excuses erroris origine factum,
An nihil expediat tale monere, vide.
Vulneris id genus est, quod cum sanabile non sit,
Non contrectari tutius esse puto.

Lingua sile: non est ultra narrabile quidquam,
Posse velim cineres obruere ipse meos.
Sic igitur, quasi me nullus deceperit error,
Verba face, ut vita, quam dedit ipse, fruar.
Cumque serenus erit, vultusque remiserit illos,
Qui secum terras Imperiumque movent:
Exiguam ne me prædam sinat esse Getarum,
Detque solum miseræ mite, precare fugæ.
Tempus adest aptum precibus: valet ille, videtque,
Quas fecit vires, Roma, valere tuas:
Incolumis conjux sua pulvinaria servat,
Promovet Imperium filius Ausonium.
Præterit ipse suos animo Germanicus annos:
Nec vigor est Drusi nobilitate minor.
Adde nurus, neptesque pias, charosque nepotes,
Ceteraque Augustæ membra valere domus.
Adde triumphatos modo Pæonas, adde quieti
Subdita montanæ brachia Dalmatiæ.
Nec dedignata est abjectis Illyris armis
Cæsareum famulo vertice ferre pedem.
Ipse super currum placido spectabilis ore
Tempora Phœbea virgine nexa tulit,
Quem pia nobiscum proles comitavit euntem,
Digna parente suo, nominibusque datis.
Fratribus assimilis, quos proxima templa tenentes
Divus ab excelsa Iulius æde videt.
His Messalinus, quibus omnia cedere debent,
Lætitiæ primum non negat esse locum.
Quidquid ab his superest, venit in certamen amoris:
Hac hominum nulli parte secundus erit.
Hanc colit ante diem, per quam decreta merenti
Venit honoratis laurea digna comis.
Felices, quibus hos licuit spectare triumphos,
Et ducis ore Deos æquiparante frui!
At mihi Sauromatæ pro Cæsaris ore videndi,
Terraque pacis inops, undaque juncta gelu.

Si tamen hoc audis, & vox mea pervenit istuc,
Si tua mutando gratia blanda loco.
Hoc pater ille tuus primo mihi cultus ab ævo,
Si quid habet sensus umbra diserta, petit.
Hoc petit & frater, quamvis fortasse veretur,
Servandi noceat ne tibi cura mei.
Tota domus rogat hoc, nec tu potes ipse negare,
Et nos in turbæ parte fuisse tuæ.
Ingenii certe, quo nos male sensimus usos,
Artibus exceptis, sæpe probator eras.
Nec mea, si tantum peccata novissima demas,
Esse potest domui vita pudenda tuæ.
Sic igitur vestræ vigeant penetralia gentis,
Curaque sit superis, Cæsaribusque tui.
Mite, sed iratum merito mihi, numen adora,
Eximar ut Scythici de feritate loci:
Difficile est, fateor, sed tendit in ardua virtus:
Et talis meriti gratia major erit.
Nec tamen Ætnæus vasto Polyphemus in antro
Accipiet voces Antiphatesve tuas:
Sed placidus, facilisque parens, veniæque paratus,
Et qui fulmineo sæpe sine igne tonat.
Qui cum triste aliquid statuit, fit tristis & ipse:
Cuique fere pœnam sumere, pœna sua est.
Victa tamen vitio est hujus clementia nostro:
Venit & ad vires ira coacta suas.
Qui quoniam patria toto sumus orbe remoti,
Non licet ante ipsos procubuisse deos.
Quos colis, ad superos hæc fer mandata sacerdos:
Adde sed & proprias ad mea verba preces.
Sic tamen hæc tenta, si non nocitura putabis:
Ignoscas: timeo naufragus omne fretum.

ELEGIA III.

Ad Maximum.

MAxime, qui claris nomen virtutibus æquas,
Nec finis ingenium nobilitate premi:
Culte mihi (quid enim status hic à funere differt?)
Supremum vitæ tempus ad usque meæ;
Rem facis, afflictum non aversatus amicum,
Qua non est ævo rarior ulla tuo.
Turpe quidem dictu, sed (si modo vera fatemur)
Vulgus amicitias utilitate probat.
Cura quid expediat, prior est, quam quid sit honestũ;
Et cum fortuna statque caditque fides.
Nec facile invenies multis in millibus unum,
Virtutem precium qui putet esse sui.
Ipse decor recti, facti si præmia desint,
Non movet, & gratis pœnitet esse probum.
Nil, nisi quod prodest, carum est; en detrahe menti
Spem fructus avidæ, nemo petendus erit.
At reditus jam quisque suos amat, &, sibi quid sit
Vtile, sollicitis computat articulis.
Illud amicitiæ quondam venerabile nomen
Prostat, & in quæstu pro meretrice sedet.
Quo magis admiror, non ut torrentibus undis
Communis vitii te quoque labe trahi.
Diligitur nemo, nisi cui fortuna secunda est:
Quæ, simul intonuit, proxima quæque fugat.
En ego non paucis quondam munitus amicis,
Dum flavit velis aura secunda meis:
Vt fera nimboso tumuerunt æquora vento,
In mediis lacera nave relinquor aquis.
Cumque alii nolint, etiam me nosse fateri,
Vix duo projecto tresve tulistis opem:
Quorum tu princeps neq; enim comes esse, sed auctor:
Nec petere exemplum, sed dare dignus eras.

Te,

Te, nihil exacto, nisi nos peccasse fatentem,
Sponte sua probitas officiumque juvat.
Iudice te, mercede caret, per seque petenda est
Externis virtus incomitata bonis.
Turpe putas abici, quia sit miserandus, amicum:
Quodque sit infelix desinere esse tuum.
Mitius est lapso digitum supponere mento,
Mergere quam liquidis ora natantis aquis.
Cerne quid Æacides post mortem praestet amico:
Instar & hanc vitam mortis habere puta.
Pirithoum Theseus Stygias comitavit ad undas:
A Stygia quantum mors mea distat aqua?
Adfuit insano juvenis Phoceus Oresti:
Et mea non minimum culpa furoris habet.
Tu quoque magnorum laudes admitte virorum,
Vt facis, & lapso, quam potes, affer opem.
Si bene te novi, si, qui prius esse solebas,
Nunc quoque es, atque animi non cecidere tui:
Quo fortuna magis saevit, magis ipse resistis:
Vtque decet, ne te vicerit illa, caves.
Et bene uti pugnes, bene pugnans efficit hostis,
Sic eadem prodest caussa, nocetque mihi.
Scilicet indignum, juvenis rarissime, ducis
Te fieri comitem stantis in orbe Deae.
Firmus es, & quoniam non sunt haec, qualia velles,
Vela regis quassae qualiacunque ratis.
Quaeque ita concussa est, ut jam casura putetur,
Restat adhuc humeris fulta carina tuis.
Ira quidem primo fuerat tua justa, nec ipso
Lenior, offensus qui mihi jure fuit.
Quique dolor pectus tetigisset Caesaris alti,
Illum jurabas protinus esse tuum.
Vt tamen audita est nostrae quoque cladis origo,
Diceris erratis ingemuisse meis.
Tunc tua me primum solari littera coepit,
Et laesum flecti spem dare posse Deum.

Movit amicitiæ tum te constantia longæ,
Ante tuos ortus quæ mihi cœpta fuit.
Et quod eras aliis factus, mihi natus amicus,
Quodque tibi in cunis oscula prima dedi.
Quod, cũ vestra domus teneris mihi semper ab annis
Culta sit, esse vetus nunc tibi cogor onus.
Me tuus ille pater, Latiæ facundia linguæ,
Qui non inferior nobilitate fuit,
Primus, ut auderem committere carmina famæ,
Impulit, ingenii dux fuit ille mei.
Nec quod sit primo nobis à tempore cultus,
Contendo fratrem posse referre tuum.
Te tamen ante omnes ita sum complexus, ut una
Quolibet in casu gratia nostra foret.
Vltima me tecum vidit, mœstisque cadentes
Excepit lacrymas Italis ora genis.
Cum tibi quærenti, num verus nuncius esset,
Attulerat culpæ quem mala fama meæ;
Inter confessum medius, dubieque negantem
Hærebam, pavidas dante timore notas.
Exemploque nivis, quam mollit aquaticus Auster,
Gutta per attonitas ibat oborta genas.
Hæc igitur referens, & quod mea carmina primi
Erroris venia posse latere vides:
Respicis antiquum lapsis in rebus amicum,
Fomentisque juvas vulnera nostra tuis.
Pro quibus, optandi si nobis copia fiat,
Tam bene promerito commoda mille precor.
Sed si sola mihi dentur tua vota, precabor,
Vt tibi sit salvo Cæsare salva parens.
Hæc ego, cum faceres altaria pinguia thure,
Te solitum memini prima rogare deos.

ELE-

ELEGIA IV.

Ad Atticum.

Accipe colloquium gelido Nasonis ab Istro,
Attice, judicio non dubitate meo.
Ecquid adhuc remanes memor infelicis amici?
Deserit an partes languida cura suas?
Non ita dii mihi sunt testes, ut credere possim,
Fasque putem jam te non meminisse mei.
Ante meos oculos praesto est tua semper imago,
Et videor vultus mente videre tuos.
Seria multa mihi tecum collata recordor:
Nec data jucundis tempora pauca jocis.
Saepe cita longis visa sermonibus hora:
Saepe fuit brevior, quam mea verba, dies.
Saepe tuas venit factum modo carmen ad aures:
Et nova judicio subdita Musa tuo est.
Quod tu laudabas populo placuisse putabam:
Hoc precium curae dulce recentis erat.
Vtque meus lima rasus liber esset amici,
Non semel admonitu facta litura tuo est.
Nos fora viderunt pariter, nos porticus omnis,
Nos via, nos cunctis curva theatra locis.
Denique tantus amor nobis carissime semper,
Quantus in Aeaciden Actoridenque fuit.
Non ego, si biberes secura pocula Lethes,
Excidere haec credam pectore posse tuo.
Longa dies citior brumali tempore, noxque
Tardior hyberna solstitialis erit:
Nec Babylon aestus, nec frigora Pontus habebit,
Calthaque Paestanas vincet odore rosas:
Quam tibi nostrarum veniant oblivia rerum:
Non ita pars fati candida nulla mei est.
Ne tamen haec dici possit fiducia mendax,
Stultaque credulitas nostra fuisse, cave.

Constantique fide veterem tueare sodalem:
Qua licet, & quantum non onerosus ero.

ELEGIA V.

Ad Solanum.

Condita disparibus numeris ego Naso Solano
Præposita misi verba salute meo.
Quæ rata sit, cupio, rebusque ut comprobet omen,
Te precor ut salvo possit, amice, legi.
Candor, in hoc ævo res intermortua pæne,
Exigit ut faciam talia vota, tuus.
Nam fuerim quamvis modico tibi junctus ab usu,
Diceris exiliis ingemuisse meis.
Missaque ab Euxino legeres cum carmina Ponto,
Illa tuus juvit qualiacunque favor.
Optastique brevem fieri mihi Cæsaris iram:
Quod tamen optari, si sciat ipse, sinat.
Moribus ista tuis tam mitia vota dedisti:
Nec minus idcirco sunt ea grata mihi.
Quoque magis moveare malis doctissime nostris,
Credibile est fieri conditione loci.
Vix hac invenies totum (mihi crede) per orbem,
Quæ minus Augusta pace fruatur humum.
Tu tamen hic structos inter fera prælia versus
Et legis, & lectos ore favente probas:
Ingenioque meo, vena quod paupere manat,
Plaudis, & è rivo flumina magna facis.
Grata quidem sunt hæc animo suffragia nostro,
Vix sibi cum miseros posse placere putes.
Dum tamen in rebus tentamus carmina parvis,
Materiæ gracili sufficit ingenium.
Nuper ut huc magni pervenit fama triumphi,
Ausus sum tantæ sumere molis onus.
Obruit audentem rerum gravitasque nitorque,
Nec potui cœpti pondera ferre mei.

Illic,

Illic, quam laudes, erit officiosa voluntas,
Cætera materia debilitante jacent.
Quod si forte liber vestras pervenit ad aures,
Tutelam mando sentiat ille tuam.
Hæc tibi facturo, vel si non ipse rogarem,
Accedet cumulus gratia nostra levis.
Non ego laudandus, sed sunt tua pectora lacte,
Et non calcata candidiora nive.
Mirarisque alios, cum sis mirabilis ipse,
Ne lateant artes, eloquiumque tuum.
Te juvenum princeps, cui dat Germania nomen,
Participem studii Cæsar habere solet.
Tu comes antiquus, tu primis junctus ab annis
Ingenio mores æquiparante places.
Te dicente prius, fit protinus impetus illi:
Teque habet, elicias qui sua verba tuis.
Cum tu desistis. mortaliaque ora quierunt,
Tectaque non longa conticuere mora:
Surgit Iuleo juvenis cognomine dignus,
Qualis ab Eois Lucifer ortus aquis:
Dumque silens astat, status est vultusque diserti,
Spemque docens doctæ vocis amicus habet.
Mox ubi pulsa mora est, atque os cæleste solutum
Hoc superos jures more solere loqui.
Atque hæc est dicas facundia Principe digna:
Eloquio tantum nobilitatis inest.
Huic tu cum placeas, & vertice sidera tangas,
Scripta tamen profugi vatis habenda putas.
Scilicet Ingeniis *aliqua est concordia junctis,*
Et servat studii fœdera quisque sui.
Rusticus agricolam, miles fera bella gerentem,
Rectorem dubiæ navita puppis amat.
Tu quoque Pieridum studio studiose teneris,
Ingenioque faves ingeniose meo.
Distat opus nostrum: sed fontibus exit ab iisdem,
Artis & ingenuæ cultor uterque sumus.

Thyrsus enim vobis, gestata est laurea nobis:
Sed tamen ambobus debet inesse calor.
Vtque meis numeris tua dat facundia nervos:
Sic venit à nobis in tua verba nitor.
Iure igitur studio confinia carmina nostro,
Et commilitii sacra tuenda putas.
Pro quibus ut maneas de quo censeris amicus,
Comprecor ad vitæ tempora summa tuæ.
Succedatque suis orbis moderator habenis,
Quod mecum populi vota precantur idem.

ELEGIA VI.

Ad Græcinum.

Carmine Græcinum, quem præsens voce solebat,
Tristis ab Euxinis Naso salutat aquis.
Exulis hæc vox est præbet mihi littera linguam,
Et, si non liceat scribere, mutus ero.
Corripis, ut debes, stulti peccata sodalis:
Et mala me meritis ferre minora doles.
Vera facis, sed sera, meæ convicia culpæ:
Aspera confesso verba remitte reo.
Cum poteram recto transire Ceraunia velo,
Vt fera vitarem saxa, monendus eram.
Nunc mihi naufragio quid prodest dicere facto,
Qua mea debuerit currere cymba via?
Brachia da lasso potius prendenda natanti,
Nec pigeat mento supposuisse manum.
Idque facis, faciasque precor: sic mater, & uxor,
Sic tibi sint fratres, totaque salva domus.
Quodque soles animo semper, quod voce precari:
Omnia Cæsaribus sic tua facta probes.
Turpe erit, in miseris veteri tibi rebus amico
Auxilium nulla parte tulisse tuum.
Turpe referre pedem, nec passu stare tenaci,
Turpe laborantem deseruisse ratem.

Turpe sequi casum, & fortunæ cedere: amicum
Et, nisi sit felix, esse negare suum.
Non ita vixerunt Strophio atq; Agamemnone nati:
Non hæc Ægidæ, Pirithoique fides.
Quos prior est mirata, sequens mirabitur ætas:
In quorum plausus tota theatra sonant.
Tu quoque per durum servato tempus amico,
Dignus es in tantis nomen habere viris.
Dignus es: & , quoniam laudem pietate mereris,
Non erit officii gratia surda tui.
Crede mihi, nostrum si non mortale futurum est
Carmen, in ore frequens posteritatis eris.
Fac modo permaneas lapso, Græcine, fidelis:
Duret & in longas impetus iste moras.
Quæ tu cum præstes, remo tamen utar, & aura:
Nil nocet admisso subdere calcar equo.

ELEGIA VII.

Ad Atticum.

Esse salutatum te vult mea littera primum,
A male pacatis Attice, missa Getis.
Proxima subsequitur, quid agas audire, voluntas:
Et modo si quid agas, sit tibi cura mei.
Nec dubito quin sit: sed me timor ipse malorum
Sæpe supervacuos cogit habere metus.
Da veniam quæso, nimioque ignosce timori:
Tranquillas etiam naufragus horret aquas.
Qui semel est læsus fallaci piscis ab hamo,
Omnibus unca cibis æra subesse putat.
Sæpe canem visum longe fugit agna, lupumque
Credit, & ipsa suam nescia vitat opem.
Membra reformidant mollem quoq; saucia tactum,
Vanaque sollicitis incitat umbra metum.
Sic ego fortunæ telis confixus iniquis,
Pectore concipio nil nisi triste meo.

Iam

Iam mihi fata liquet cœptos servantia cursus
Per sibi consuetas semper itura vias.
Observare Deos ne quid mihi cedat amice,
Verbaque fortunæ vix puto posse dari.
Est illi curæ me perdere, quæque solebat
Esse levis. constans & bene certa nocet.
Crede mihi si sum veri tibi cognitus oris,
Nec numerus nostris casibus esse potest.
Cinyphiæ segetis citius numerabis aristas,
Altaque quam multis floreat Hybla thymis:
Et quot aves motis nitantur in aëra pennis,
Quotque natent pisces æquore, certus eris:
Quam tibi nostrorum statuatur summa laborum,
Quos ego sum terra, quos ego passus aqua.
Nulla Getis toto gens est truculentior orbe:
Sed tamen hi nostris ingemuere malis.
Quæ tibi si memori coner perscribere versu,
Ilias est fati longa futura mei.
Non igitur vereor quod te rear esse verendum,
Cujus amor nobis pignora mille dedit.
Sed quia Res *timida est omnis miser, & quia longo*
Tempore lætitiæ janua clausa mea.
Iam dolor in morem venit meus: utque caducis
Percussu crebro saxa cavantur aquis:
Sic ego continuo fortunæ vulneror ictu,
Vixque habet in nobis jam nova plaga locum.
Nec magis assiduo vomer tenuatur ab usu,
Nec magis est curvis Appia trita rotis:
Pectora quam mea sunt serie calcata malorum:
Et nihil inveni, quod mihi ferret opem.
Artibus ingenuis quæsita est gloria multis:
Infelix perii dotibus ipse meis.
Vita prior vitio caret, & sine labe peracta est:
Auxilii misero nil tulit illa mihi.
Culpa gravis precibus donatur sæpe suorum:
Omnis pro nobis gratia muta fuit.

Adju-

Adjuvat in duris aliquos præsentia rebus:
Obruit hoc absens vasta procella caput.
Quem non obrueret taciti quoque Cæsaris ira?
Addita sunt pœnis aspera verba meis.
Fit fuga temporibus levior, projectus in æquor
Arcturum subii, Pleïadumque minas.
Sæpe solent hiemem placidam sentire carinæ:
Non Ithacæ puppi sævior unda fuit.
Recta fides comitum poterat mala nostra levare:
Ditata est spoliis perfida turba meis.
Mitius exilium faciunt loca: tristior ista
Terra sub ambobus non jacet ulla polis.
Est aliquid patriis vicinum finibus esse:
Vltima me tellus, ultimus orbis habet.
Præstat & exulibus pacem tua laurea Cæsar:
Pontica finitimo terra sub hoste jacet.
Tempus in agrorum cultu consumere dulce est:
Non patitur verti barbarus hostis humum.
Temperie cæli corpusque animusque juvatur:
Frigore perpetuo Sarmatis ora riget.
Est in aqua dulci non invidiosa voluptas:
Æquoreo bibitur cum sale mista palus.
Omnia deficiunt: animus tamen omnia vincit:
Ille etiam vires corpus habere facit.
Sustineas ut onus, nitendum est vertice recto:
At, flecti nervos si patiare, cades.
Spes quoque, posse mora mitescere Principis iram,
Vivere ne nolim, deficiamque facit.
Nec vos parva datis pauci solatia nobis,
Quorum spectata est per mala nostra fides.
Cœpta tene, quæso, nec in æquore desere navem,
Meque simul serva, judiciumque tuum.

ELEGIA VIII.

Ad Cottam.

Redditus est nobis Cæsar cum Cæsare nuper,
Quos mihi misisti, maxime Cotta, duos.
Vtque tuum munus numerum, quem debet, haberet,
Est tibi Cæsaribus Livia juncta suis.
Argentum felix omnique beatius auro,
Quod, fuerit precium cum rude, numen habet.
Non mihi, divitias dando, majora dedisses
Cœlitibus missis nostra sub ora tribus.
Est aliquid spectare Deos, & adesse putare,
Et quasi cum vero numine posse loqui.
Quantum ad me, redii, nec me temet ultima tellus:
Vtque prius, media sospes in urbe moror.
Cæsareos video vultus, velut ante videbam:
Vix hujus voti spes fuit ulla mihi.
Vtque salutabam, numen cœleste saluto:
Quod reduci tribuas, nil puto majus habes.
Quid nostris oculis nisi sola palatia desunt?
Qui locus, ablato Cæsare, vilis erit.
Hunc ego cum spectem, videor mihi cernere Romam:
Nam faciem patriæ sustinet ille suæ.
Fallor? an irati mihi sunt in imagine vultus?
Torvaque nescio quid forma minantis habet?
Parce vir immenso major virtutibus orbe,
Iustaque vindictæ supprime fræna tuæ.
Parce puer, secli decus admirabile nostri,
Terrarum dominum quem tua cura facit.
Per patriæ numen, quod te tibi carius ipso est,
Per nunquam surdos in tua vota Deos:
Perque tori sociam, quæ par tibi sola reperta est,
Et cui majestas non onerosa tua est.
Perque tibi similem virtutis imagine natum,
Moribus agnosci, qui tuus esse, potest.

Perque tuos, vel avo dignos, vel patre nepotes,
Qui veniunt magno per tua jussa gradu.
Parte leva minima, nostras & contrahe pœnas:
Daque, procul Scythico qui sit ab hoste, locum.
Et tua (si fas est) à Cæsare proxime Cæsar
Numina sint precibus non inimica meis.
Sic fera quamprimum pavido Germania vultu
Ante triumphantes serva feratur equos.
Sic pater in Pylios, Cumæos mater in annos
Vivant, & possis filius esse diu.
Tu quoque conveniens ingenti nupta marito,
Accipe non dura supplicis aure preces.
Sic tibi vir sospes: sic sint cum prole nepotes,
Cumque bonis nuribus, quas peperere, nurus:
Sic quem dira tibi rapuit Germania, Drusus
Pars fuerit partus sola caduca tui:
Sic tibi mature fraterni funeris ultor
Purpureus niveis filius instet equis.
Annuite ô timidis mitissima numina votis,
Præsentes aliquid prosit habere Deos.
Cæsaris adventu tutus gladiator arena
Exit, & auxilium non leve vulnus habet.
Nos quoq; vestra juvet quod, qua licet, ora videmus;
Facta quod est superis jam domus una tribus.
Felices illi, qui non simulacra, sed ipsos,
Quique Deum coram corpora vera vident!
Quod quoniam nobis invidit inutile fatum,
Quos dedit ars vultus effigiemque, colo.
Sic homines novere deos, quos arduus æther
Occulit, & colitur pro Iove forma Iovis.
Denique quæ mecum est, & erit sine fine, cavete
Ne sit in inviso vestra figura loco.
Nam caput è nostra citius cervice recedat,
Et patiar fossis lumen abire genis:
Quam caream vobis, ô publica numina, raptis:
Vos eritis nostræ portus & aura fugæ.

Vos

Vos ego complectar Geticis si cingar ab armis;
Vtque meas aquilas, vestra ego signa sequar.
Aut ego me fallo, nimiaque cupidine ludor,
Aut spes exilii commodioris adest.
Nam minus & minus est facies in imagine tristis,
Visaque sunt dictis annuere ora meis.
Vera, precor, fiant timidæ præsagia mentis,
Iustaque sit quamvis, sit minor ira Dei.

ELEGIA IX.

Ad Cotyn.

Regia progenies, cui nobilitatis origo
Nomen in Eumolpi pervenit usque Cotys.
Fama loquax vestras si jam pervenit ad aures,
Me tibi finitimi parte jacere soli:
Supplicis exaudi, juvenum mitissime, vocem,
Quamque potes profugo (nam potes) affer opem.
Me fortuna tibi, (de qua quod non queror, hoc est)
Tradidit, hoc uno non inimica mihi.
Excipe naufragium non duro littore nostrum,
Ne fuerit terra tutior unda tua.
Regia (crede mihi) res est succurrere lapsis,
Convenit & tanto, quantus es ipse, viro.
Fortunam decet hoc istam, quæ maxima cum sit,
Esse potest animo vix tamen æqua tuo.
Conspicitur nunquam meliore potentia caussa,
Quam quoties vanas non sinit esse preces.
Hoc nitor iste tui generis desiderat: hoc est
A superis ortæ nobilitatis opus.
Hoc tibi & Eumolpus generis clarissimus auctor,
Et prior Eumolpo suadet Erichthonius.
Hoc tecum commune deis, quod utrique rogati
Supplicibus vestris ferre soletis opem.
Nam quid erit, quare solito dignemur honore
Numina, si demas velle juvare deos?

Iuppiter oranti surdas si prabeat aures,
Victima pro templo cur cadet icta Iovis?
Si pacem nullam pontus mihi prastet eunti,
Irrita Neptuno cur ego thura feram?
Vana laborantis si fiant vota coloni,
Accipiet gravida cur suis exta Ceres?
Nec dabit intonso jugulum caper hostia Baccho,
Musta sub inducto si pede nulla fluant.
Casar ut imperii moderetur frena, precamur,
Tam bene quod patria consulit ipse sua.
Vtilitas igitur magnos hominesque deosque
Efficit, auxiliis quoque favente suis.
Tu quoque fac prosis intra tua castra jacenti,
O Coty, progenies digna parente tuo.
Conveniens homini est, hominem servare, voluptas,
Et melius nulla quaritur arte favor.
Quis non Antiphaten Lastrygona devovet? aut quis
Munifici mores improbat Alcinoi?
Non tibi Cassandrus pater est, durusve Caphareus,
Quive repertorem torruit arte sua:
Sed quam Marte ferox, & vinci nescius armis,
Tam nunquam facta pace cruoris amans.
Adde, quod ingenuas didicisse fideliter artes
Emollit mores, nec sinit esse feros.
Nec regum quisquam magis est instructus ab illis,
Mitibus aut studiis tempora plura dedit.
Carmina testantur: qua, si tua nomina demas,
Threicium juvenem composuisse negem.
Neve sub hoc tractu vates foret unicus Orpheus,
Bistonis ingenio est terra superba tuo.
Vtque tibi est animus, cum res ita postulat, arma
Sumere, & hostili tingere cade manum:
Atque ut es excusso jaculum torquere lacerto,
Collaque velocis flectere doctus equi:
Tempora sic studiis data sunt ubi justa paternis,
Atque tuis humeris forte quievit opus:

Ne tua marceſcant per inertes otia ſomnos,
Lucida Pieria tendis in aſtra via.
Hæc quoque res aliquid tecum mihi fœderis affert :
Ejuſdem ſacri cultor uterque ſumus.
Ad vatem vates orantia brachia tendo,
Terra ſit auxiliis ut tua fida meis.
Non ego cæde nocens in Ponti littora veni :
Miſtave ſunt noſtra dira venena manu.
Nec mea ſubjecta convicta eſt gemma tabella
Mendacem ceris impoſuiſſe notam.
Nec quicquam, quod lege veter committere, feci :
Eſt tamen his gravior noxa fatenda mihi.
Neve roges quæ ſit, ſtultam quam ſcripſimus artem,
Innocuas nobis hæc vetat eſſe manus :
Et quid præterea peccarim, quærere noli :
Vt pateat ſola culpa ſub arte mea.
Quicquid id eſt, habuit moderatam principis iram:
Qui niſi natalem nil mihi demſit humum.
Hac quoniam careo, tua nunc vicinia præſtet,
Inviſo poſſim tutus ut eſſe loco.

ELEGIA X.

Ad Macrum.

ECquid ab impreſſæ cognoſcis imagine ceræ,
Hæc tibi Naſonem ſcribere verba, Macer?
Auctoriſque ſui ſi non eſt annulus index,
Cognitane eſt noſtra littera facta manu?
An tibi notitiam mora temporis eripit horum?
Nec repetunt oculi ſigna vetuſta tui?
Sis licet oblitus pariter gemmæque manuſque,
Exciderit tantum ne tibi cura mei.
Quam tu vel longi debes convictibus ævi,
Vel mea quod conjux non aliena tibi eſt :
Vel ſtudiis quibus es, quam nos, ſapientius uſus :
Vtque decet nulla factus es arte nocens.

Tu

Tu canis æterno quicquid restabat Homero,
Ne careant summa Troica bella manu.
Naso parum prudens, artem dum tractat amandi,
Doctrinæ precium triste magister habet.
Sunt tamen inter se communia sacra poëtis,
Diversum quamvis quisque sequàmur iter.
Quorum te memorē (quamquam procùl absumus) esse
Suspicor, & casus velle levare meos.
Te duce magnificas Asiæ perspeximus urbes:
Trinacris est oculis, te duce, visa meis.
Vidimus Ætnæa cœlum splendescere flamma,
Suppositus monti quam vomit ore gigas:
Ætnæosque lacus, & olentia stagna Palici
Quaq; suis Cyanen miscet Anapus aquis. (nem,
Nec procul hinc Nympha, quod dum fugit Elidis am-
Tecta sub æquorea nunc quoque currit aqua.
Hic mihi labentis pars anni magna peracta est:
Eheu quam dispar est locus ille Getis!
Et quota pars hæc sunt rerum, quas vidimus ambo;
Te mihi jucundas efficiente vias!
Seu rate cæruleas picta sulcavimus undas,
Esseda nos agili sive tulere rota:
Sæpe brevis nobis vicibus via visa loquendi est;
Pluraque, si numeres, verba fuere gradu.
Sæpe dies sermone minor fuit, inque loquendo
Tarda per æstivos defuit hora dies.
Est aliquid casus pariter timuisse marinos,
Junctaque ad æquoreos vota tulisse deos.
Est modo res egisse simul, modo rursus ab illis,
Quorum non pudeat posse referre, jocos.
Hæc tibi si subeant, hic sim licet omnibus annis,
Ante tuos oculos ut modo visus ero.
Ipse quidem certe cum sim sub cardine mundi,
Qui semper liquidis altior extat aquis.
Te tamen intueor, quo solo pectore possum,
Et tecum gelido sæpe sub axe loquor.

Hic es, & ignoras: sed ades celeberrimus, absens;
Inque Getas media missus ab urbe venis.
Redde vicem, & quoniam regio felicior ista est,
Istic me memori pectore semper habe.

ELEGIA XI.

Ad Rufum.

HOc tibi, Rufe, brevi properatum tempore mittit
Naso parum faustæ conditor artis opus.
Vt quanquam longe toto sumus orbe remoti,
Scire tamen possis nos meminisse tui.
Nominis ante mei venient oblivia nobis,
Pectore quam pietas sit tua pulsa meo.
Et prius hanc animam vacuas reddemus in auras,
Quam fiat meriti gratia vana tui.
Grande voco meritum lacrymas, quibus ora rigabas,
Cum mea concreto sicca dolore forent.
Grande voco meritum mœstæ solatia mentis,
Cum pariter nobis illa tibique dares.
Sponte quidem, per seque mea est laudabilis uxor,
Admonitu melior sit tamen illa tuo.
Namque quod Hermione Castor fuit, Hector Iulo,
Hoc ego te lætor conjugis esse meæ.
Quæ, ne dissimilis tibi sit probitate, laborat,
Seque tui vita sanguinis esse probat.
Ergo quod fuerat stimulis factura sine ullis,
Plenius auctorem te quoque nacta facit.
Acer, & ad palmæ per se cursurus honores,
Si tamen horteris, fortius ibit equus.
Adde, quod absentis cura mandata fideli
Perficis, & nullum ferre gravaris onus.
Ore ferant grates, quoniam non possumus ipsi,
Dii tibi: qui referent, si pia facta vident.
Sufficiatque diu corpus quoque moribus istis,
Maxima Fundani gloria, Rufe, soli.

P. OVI-

P. OVIDII NASONIS DE PONTO LIBER TERTIUS.

ELEGIA I.

Ad Conjugem.

ÆQuor Iasonio pulsatum remige primum,
Quæq; nec hoste fero, nec nive terra cares;
Ecquod erit tempus, quo vos ego Naso relinquam,
In minus hostili jussus abesse loco?
An mihi barbaria vivendum est semper in ista?
Inque Tomitana condar oportet humo?
Pace tua, si pax ulla est tua Pontica tellus,
Finitimus rapido quam terit hostis equo:
Pace tua dixisse velim: tu pessima duro
Pars es in exilio, tu mala nostra gravas.
Tu neque ver sentis cinctum florente corona,
Tu neque messorum corpora nuda vides.
Nec tibi pampineas auctumnus porrigit uvas:
Cuncta sed immodicum tempora frigus habent.
Tu glacie freta juncta tenes, & in æquore piscis
Inclusus tecta sæpe natavit aqua.
Non tibi sunt fontes, laticis nisi pæne marini:
Qui potus, dubium est, sistat alatne sitim.
Rara, nec hac felix, in apertis eminet arvis
Arbor: & in terra est altera forma maris.
Non avis obloquitur: sylvis nisi si qua remotis
Æquoreas rauco gutture potet aquas.
Tristia per vacuos horrent absinthia campos:
Conveniensque suo messis amara loco est.
Adde metus, & quod murus pulsatur ab hoste:
Tinctaque mortifera tabe sagitta madet.

Quam procul hæc regio eſt, & ab omni devia curſu,
Nec pede quo quiſquam, nec rate tutus eat!
Non igitur mirum finem quærentibus horum
Altera ſi nobis uſque rogatur humus.
Te magis eſt mirum non hæc evincere conjux,
Inque meis lacrymas poſſe tenere malis.
Quid facias, quæris: quæras hoc ſcilicet ipſum:
Invenies, vere ſi reperire voles.
Velle parum eſt: cupias, ut re potiaris oportet:
Et faciat ſomnos hæc tibi cura breves.
Velle reor multos: quis enim mihi tam ſit iniquus,
Optet ut exilium pace carere meum?
Pectore te toto cunctiſque incumbere nervis,
Et niti pro me nocte dieque decet.
Vtque juvent alii, tu debes vincere amicos
Vxor, & ad partes prima venire tuas.
Magna tibi impoſita eſt noſtris perſona libellis:
Conjugis exemplum diceris eſſe bonæ.
Ne cave degeneres: & ſint præconia noſtra
Vera vide famæ quo tuearis opus.
Vt nihil ipſe querar, tacito me fama queretur:
Quæ debet, fuerit ni tibi cura mei.
Expoſuit memet populo fortuna videndum:
Et plus notitiæ quam fuit ante, dedit.
Notior eſt factus Capaneus de fulminis ictu:
Notus humo merſis Amphiaraus equis.
Si minus erraſſet, notus minus eſſet Vlyſſes:
Magna Philoctetæ vulnere fama ſuo eſt.
Si locus eſt aliquis magna inter nomina parvis;
Nos quoque conſpicuos noſtra ruina facit.
Nec te neſciri patitur mea pagina, qua non
Inferius Coa Battide nomen habes.
Quicquid ages igitur, ſcena ſpectabere magna:
Et pia non paucis teſtibus uxor eris.
Crede mihi, quoties laudaris carmine noſtro,
Qui legit has laudes, an mereare, rogat.

Vtque

Vtque favere reor plures virtutibus istis,
Sic tua non pauca carpere facta volent.
Quarum tu præsta ne livor dicere possit,
Hæc est pro miseri lenta salute viri.
Cumque ego deficiam, nec possim ducere currum,
Fac tu sustineas debile sola jugum,
Ad medicum specto venis fugientibus æger:
Vltima pars animæ dum mihi restat, ades.
Quodque ego præstarem, si te magis ipse valerem,
Id mihi, cum valeas fortius ipsa, refer.
Exigit hoc socialis amor, fœdusque maritum:
Moribus hoc conjux exigis ipsa tuis.
Hoc domui debes, de qua censeris, ut illam
Non minus officiis quam probitate colas.
Cuncta licet facias, nisi eris laudabilis uxor,
Non poterit credi Martia culta tibi.
Nec sumus indigni, nec (si vis vera fateri)
Debetur meritis gratia nulla meis.
Redditur illa quidem grandi cum fenore nobis:
Nec, te si cupiat lædere rumor, habet.
Sed tamen hoc factis adjunge prioribus unum,
Pro nostris ut sis ambitiosa malis.
Vt minus infesta jaceam tellure, labora:
Clausa nec officii pars erit ulla tui.
Magna peto, sed non tamen invidiosa roganti:
Vtque ea non teneas, tuta repulsa tua est.
Nec mihi succense, toties si carmine nostro,
Quod facis, ut facias, teque imitere, rogo.
Fortibus assuevit tubicen prodesse, suoque
Dux bene pugnantes incitat ore viros.
Nota tua est probitas, testataque tempus in omne,
Sit virtus etiam non probitate minor.
Nec tibi Amazonia est pro me sumenda securis;
Aut excussa levi pelta gerenda manu.
Numen adorandum est, non ut mihi fiat amicum;
Sed sit ut iratum; quam fuit ante, minus.

Gratia si nulla est, lacrymæ tibi gratia fiant:
Hac potes, aut nulla parte movere deos.
Quæ tibi ne desint, bene per mala nostra cavetur:
Deque viro fiendi copia dives adest.
Utque mea res sunt, omni puto tempore flebis:
Has fortuna tibi nostra ministrat opes.
Si mea mors redimenda tua, quod abominor, esset:
Admeti conjux, quam sequereris, erat.
Æmula Penelopes fieres, si fraude pudica
Instantes velles fallere nupta procos.
Si comes extincti manes sequerere mariti,
Esset dux facti Laodamia tui.
Iphias ante oculos tibi erit ponenda, volenti
Corpus in accensos mittere forte rogos.
Morte nihil opus est, nihil Icariotide tela;
Cæsaris at conjux ore precanda tuo.
Quæ præstat virtute sua, ne prisca vetustas
Laude pudicitiæ secula nostra premat.
Quæ Veneris formam, mores Iunonis habendo,
Sola est cœlesti digna reperta toro.
Quid trepidas? & adire times? non impia Progne,
Filiave Æetæ voce movenda tua est.
Nec nurus Ægisthi, nec sæva Agamemnonis uxor,
Scyllaque, quæ Siculas inguine terret aquas.
Telegonive parens vertendis nata figuris,
Nexaque nodosas angue Medusa comas:
Femina sed princeps, in qua fortuna videre
Se probat, & cæca crimina falsa tulit.
Qua nihil in terris ad finem Solis ab ortu
Clarius, excepto Cæsare, mundus habet.
Eligito tempus captatum sæpe roganti,
Exeat adversa ne tua navis aqua.
Non semper sacras reddunt oracula sortes,
Ipsaque non omni tempore fana patent.
Cum status urbis erit, qualem nunc auguror esse,
Et nullus populi contrahet ora dolor.

Cum domus Augusti, Capitoli more colenda,
Læta (quod est, & sit) plenaque pacis erit.
Tunc tibi, dii faciant, adeundi copia fiat:
Profectura aliquid tunc tua verba putes.
Si quid aget majus, differ tua cœpta, caveque
Spem festinando præcipitare meam.
Nec rursus jubeo, dum sit vacuissima, quæras:
Corporis ad cultum vix vacat illa sui.
Curia cum patribus fuerit stipata verendis,
Per patrum turbam tu quoque oportet eas.
Cum tibi contigerit formam Iunonis adire,
Fac, sis personæ, quam tueare, memor.
Nec factum defende meum (mala causa silenda est)
Nec nisi sollicitæ sint tua verba preces.
Tum lacrymis demenda mora est, summissaque terræ
Ad non mortales brachia tende pedes.
Tu pete nil aliud, sævo nisi ab hoste recedam:
Hostem fortunam sit satis esse mihi.
Plura quidem subeunt: sed tu turbata timore
Hæc quoque vix poteris ore tremente loqui.
Suspicor hæc damno tibi non fore, sentiet illa
Te majestatem pertimuisse suam.
Nec tua si fletu scindentur verba, nocebit:
Interdum lacrymæ pondera vocis habent.
Lux etiam cœptis facito bona talibus adsit,
Horaque conveniens, auspiciumque favens.
Sed prius imposito sanctis altaribus igne,
Thura fer ad magnos, vinaque pura, Deos.
E quibus ante omnes Augusti numen adora,
Progeniemque piam, participemque tori.
Sint utinam mites solito tibi more, tuasque
Non duris lacrymas vultibus aspiciant.

ELEGIA II.

Ad Cottam.

QVam legis à nobis missam tibi, Cotta, salutem,
Missa sit ut vere, perveniatque, precor.
Namque meis sospes multum cruciatibus aufers,
Atque, sit ut nobis pars bona salva, facis.
Cumque labent alii, jactataque vela relinquant,
Tu lacera remanes anchora sola rati.
Grata tua est igitur pietas: ignoscimus illis,
Qui cum fortuna terga dedere fugæ.
Cum feriant unum, non unum fulmina terrent,
Iunctaque percusso turba pavere solet.
Cumque dedit paries venturæ signa ruinæ;
Sollicito vacuus fit locus ille metu.
Quis non è timidis ægri contagia vitat,
Vicinum metuens ne trahat inde malum?
Me quoque amicorum nimio terrore metuque,
Non odio quidam destituere mei.
Non illis pietas, non officiosa voluntas
Defuit, adversos extimuere deos.
Vtque magis cauti possunt timidique vocari,
Sic appellari non meruere mali.
At meus excusat caros ita candor amicos,
Vtque habeant de me crimina nulla, facit.
Sint hi contenti venia, signentque licebit,
Purgari factum me quoque teste suum.
Pars estis pauci melior, qui rebus in arctis
Ferre mihi nullam turpe putatis opem.
Tunc igitur meriti morietur gloria vestri,
Cum cinis absumto corpore factus ero.
Fallor, & illa meæ superabit tempora vitæ,
Si tamen à memori posteritate legar.
Corpora debentur mœstis exsanguia bustis:
Effugiunt structos nomen honosque rogos.

Occidit

Occidit & Theseus, & qui comitavit Oreſten:
Sed tamen in laudes vivit uterque ſuas.
Vos etiam ſeri laudabunt ſæpe nepotes,
Claraque erit ſcriptis gloria veſtra meis.
Hic quoque Sauromatæ jam vos novere Getæque,
Et tales animos barbara turba probat.
Cumque ego de veſtra nuper probitate referrem,
(Nam didici Getice Sarmaticeque loqui.)
Forte ſenex quidam, cœtu cum ſtaret in illo,
Reddidit ad noſtros talia verba ſonos:
Nos quoque amicitiæ nomen bene novimus, hoſpes,
Quos procul à vobis alter & orbis habet.
Eſt locus in Scythia, Tauros dixere priores,
Qui Getica longe non ita diſtat humo.
Hac ego ſum terra, patria nec pœnitet, ortus:
Conſortem Phœbi gens colit illa Deam.
Templa manent hodie vaſtis innixa columnis,
Perque quater denos itur in illa gradus.
Fama refert illic ſignum cœleſte fuiſſe:
Quoque minus dubites, ſtat baſis orba Deæ.
Araque, quæ fuerat natura candida ſaxi,
Decolor affuſo tincta cruore rubet.
Femina ſacra facit tedæ non nupta jugali,
Quæ ſuperat Scythicas nobilitate nurus.
Sacrifici genus eſt (ſic inſtituere priores)
Advena virgineo cæſus ut enſe cadat.
Regna Thoas habuit Mæotide clarus in ora,
Nec fuit Euxinis notior alter aquis.
Sceptra tenente illo, liquidas feciſſe per auras
Neſcio quam dicunt Iphigenian iter.
Quam levibus ventis ſub nube per æquora vectam
Creditur his Phœbe depoſuiſſe locis.
Præfuerat templo multos ea rite per annos,
Invita peragens triſtia ſacra manu:
Cum duo velifera juvenes venere carina,
Preſſeruntque ſuo littora noſtra pede.

Par fuit his ætas, & amor: quorum alter Orestes,
Alter erat Pylades; nomina fama tenet.
Protinus immitem Triviæ ducuntur ad aram,
Evincti geminas ad sua terga manus.
Sparsit aqua captos lustrali Graja sacerdos,
Ambiat ut fulvas infula longa comas.
Dumque parat sacrum, dum velat tempora vittis,
Dum tardæ caussas invenit illa moræ:
Non ego crudelis, juvenes ignoscite, dixit:
Sacra suo facio barbariora loco.
Ritus is est gentis: qua vos tamen urbe venitis?
Quodve parum fausta puppe petistis iter?
Dixit, & audito patriæ pia nomine virgo,
Consortes urbis repperit esse suæ.
Alter ut è vobis, dixit, cadat hostia sacris,
Ad patrias sedes nuncius alter eat.
Ire jubet Pylades carum periturus Orestem,
Hic negat, inque vicem pugnat uterque mori.
Extitit hoc unum, quod non convenerat illis,
Cetera pars concors & sine lite fuit.
Dum peragunt juvenes pulcri certamen amoris,
Ad fratrem scriptas exarat illa notas.
Ad fratrem mandata dabat, cuique illa dabantur,
(Humanos casus aspice) frater erat.
Nec mora, de templo rapiunt simulacra Dianæ,
Clamque per immensas puppe feruntur aquas.
Mirus amor juvenum! quamvis abiere tot anni.
In Scythia magnum nunc quoque nomen habent.
Fabula narrata est postquam vulgaris ab illo.
Laudarunt omnes facta piamque fidem.
Scilicet hic etiam, qua nulla ferocior ora est,
Nomen amicitiæ barbara corda movet.
Quid facere Ausonia geniti debetis in urbe,
Cum tangant diros talia facta Getas?
Adde, quod est animus semper tibi mitis, & altæ
Indicium mores nobilitatis habent.

Quos

Quos Volesus patrii cognoscat nominis auctor,
Quos Numa maternus non neget esse suos:
Adjectique probent genitiva agnomina Cotta,
Si tu non esses, interitura domus.
Digne vir hac serie, lapso succurrere amico
Conveniens istis moribus esse puta.

ELEGIA III.

Ad Maximum.

SI vacat exiguum profugo dare tempus amico,
O sidus Fabiæ, Maxime, gentis ades.
Dum tibi, quæ vidi, refero, seu corporis umbra est,
Seu veri species, seu fuit ille sopor.
Nox erat, & bifores intrabat luna fenestras,
Mense fere medio quanta nitere solet.
Publica me requies curarum somnus habebat,
Fusaque erant toto languida membra toro.
Cum subito pennis agitatus inhorruit aër,
Et sonuit parvo mota fenestra sono.
Territus in cubitum relevo mea membra sinistrum:
Pulsus & è trepido pectore somnus abit.
Stabat Amor vultu, non quo prius esse solebat,
Sceptra tenens læva tristis acerna manu.
Nec torquem collo, nec habens crinale capillis,
Nec bene compositas comtus, ut ante, comas.
Horrida pendebant molles super ora capilli:
Et visa est oculis horrida penna meis:
Qualis in aëriæ tergo solet esse columbæ,
Tractatam multæ quam tetigere manus.
Hunc simul agnovi (neque enim mihi notior alter)
Talibus affata est libera lingua sonis:
O puer, exilii decepto caussa magistro,
Quem fuit utilius non docuisse mihi:
Huc quoque venisti, pax est ubi tempore nullo,
Et coit astrictis barbarus Ister aquis?

Quæ tibi caussa viæ? nisi uti mala nostra videres?
Quæ sunt, si nescis, invidiosa tibi.
Tu mihi dictasti juvenilia carmina primus,
Apposui senis, te duce, quinque pedes.
Nec me Mœonio consurgere carmine, nec me
Dicere magnorum passus es acta ducum.
Forsitan exiguas, aliquas tamen arcus & ignes
Ingenii vires comminuere mei.
Namque ego dum canto tua regna, tuaque parentis;
In nullum mea mens grande vacavit opus.
Nec satis hoc fuerat, stultus quoque carmina feci,
Artibus ut posses non rudis esse meis.
Pro quibus exilium durum mihi reddita merces,
Id quoque in extremis & sine pace locis.
At non Chionides Eumolpus in Orphea talis,
In Phryga nec Satyrum talis Olympus erat.
Præmia nec Chiron ab Achille talia cepit:
Pythagoræque ferunt non nocuisse Numam.
Nomina neu referam longum collecta per ævum,
Discipulo perii solus ab ipse meo.
Dum damus arma tibi, dum te lascive docemus,
Hæc de discipulo dona magister habet.
Scis tamen, & liquido juratus dicere posses,
Non me legitimos sollicitasse toros.
Scripsimus hæc illis, quarum nec vitta pudicos
Attingit crines, nec stola longa pedes.
Dic, precor, hoc, quando didicisti fallere nuptas,
Et facere incertum per mea jussa genus?
An sit ab his omnis rigide summota libellis,
Quam lex furtivos arcet habere viros?
Quid tamen hoc prodest vetiti si lege severa
Credor adulterii composuisse notas?
At tu, sic habeas ferientes cuncta sagittas,
Sic nunquam rapido lampades igne vacent:
Sic regat imperium, terrasque coerceat omnes
Cæsar, ab Ænea qui tibi fratre nepos:

Effice,

Effice, sit nobis non implacabilis ira,
Meque loco plecti commodiore velit.
Hæc ego visus eram puero dixisse volucri.
Hos visus nobis ille dedisse sonos:
Per, mea tela faces, & per, mea tela, sagittas,
Per matrem juro, Cæsareumque caput.
Nil, nisi concessum, nos te didicisse magistro,
Artibus & nullum crimen inesse tuis.
Vtque hoc, sic utinam defendere cetera posses;
Scis aliud, quod te læserit, esse magis.
Quicquid id est (neque enim debet dolor ipse referri)
Non potes à culpa dicere abesse tua.
Tu licet erroris sub imagine crimen obumbres,
Non gravior merito judicis ira fuit.
Vt tamen aspicerem, consolarerque jacentem.
Lapsa per immensas est mea penna vias:
Hæc loca tum primum vidi, cum, matre rogante,
Phasias est telis fixa puella meis.
Quæ nunc cur iterum post secula longa revisam,
Tu facis ô castris miles amice meis.
Pone metus igitur: mitescet Cæsaris ira:
Et veniet votis mollior aura tuis.
Neve moram timeas, tempus, quod quærimus, instat:
Cunctaque lætitiæ plena triumphus habet.
Dum domus, & nati, dum mater Livia gaudet:
Dum gaudes patriæ magne ducisque pater:
Dum tibi gratatur populus, totamque per urbem
Omnis odoratis ignibus ara calet.
Dum præbet faciles aditus venerabile tempus,
Sperandum est nostras posse valere preces.
Dixit: & aut ille est tenues dilapsus in auras:
Cœperunt sensus aut vigilare mei.
Si dubitem, faveas quin his, ô Maxime dictis;
Memnonio cygnos esse colore putem.
Sed neque mutatur nigra pice lacteus humor:
Nec quod erat candens, fit terebinthus, ebur.

Conveniens animo genus est tibi: nobile namque
Pectus, & Herculea simpliciatis habes.
Livor iners vitium, mores non exit in istos,
Vtque latens ima vipera serpit humo.
Mens tua sublimis supra genus eminet ipsum:
Grandius ingenio nec tibi nomen inest.
Ergo alii noceant miseris, optentque timeri,
Tinctaque mordaci spicula felle gerant:
At tua supplicibus domus est assueta juvandis,
In quorum numero me, precor, esse velis.

ELEGIA IV.

Ad Rufinum.

HÆc tibi non vanam portantia verba salutem
Naso Tomitana mittit ab urbe tuus:
Vtque suo faveas mandat, Rufine, libello,
In vestras venit si tamen ille manus.
Est opus exiguum, vestrisque paratibus impar:
Quale tamen cunque est, ut tueare, rogo.
Firma valent per se, nullumq; Machaona quærunt:
Ad medicam dubius confugit æger opem.
Non opus est magnis placido lectore poëtis:
Quemlibet invitum difficilemque tenent.
Nos, quibus ingenium longi minuere labores,
Aut etiam nullum forsitan ante fuit:
Viribus infirmi, vestro candore valemus:
Quem mihi si demas, omnia rapta putem.
Cunctaque cum mea sint propenso nixa favore,
Præcipuum veniæ jus habet ille liber.
Spectatum vates alii scripsere triumphum:
Est aliquid memori visa notare manu.
Nos ea vix avidam vulgi captata per aurem
Vidimus, atque oculi fama fuere mei.
Scilicet affectus similes, aut impetus idem
Rebus ab auditis conspicuisque venit?

Nec nitor argenti quem vos vidistis, & auri
Quod mihi defuerit, purpuraque illa, queror.
Sed loca, vel gentes formata mille figuris
Nutrissent carmen, prœliaque ipsa, meum.
Et regum vultus certissima pignora mentis
Iuvissent aliqua forsitan illud opus.
Plausibus ex ipsis populi lætoque favore
Ingenium quodvis incaluisse potest.
Tamque ego sumsissem tali clamore vigorem,
Quam rudis audita miles ad arma tuba.
Pectora sint nobis nivibus, glacieque licebit,
Atque hoc, quem patior, frigidiora loco:
Illa ducis facies in curru stantis eburno
Excuteret frigus sensibus omne meis.
His ego defectus, dubiisque auctoribus usus,
Ad vestri venio jure favoris opem.
Nec mihi nota ducum, nec sunt mihi nota locorum
Nomina: materiam non habuere manus.
Pars quota de tantis rebus, quam fama referre,
Aut aliquis nobis scribere posset, erat?
Quo magis, ô lector, debes ignoscere, si quid
Erratum est illic, præteritumve mihi.
Adde quod assiduas domini meditata querelas
Ad lætum carmen vix mea versa lyra est.
Vix bona post tanto quærenti verba subibant:
Et gaudere aliquid res mihi visa nova est.
Vtque reformidant insuetum lumina Solem,
Sic ad lætitiam mens mea segnis erat.
Est quoque cunctarum novitas gratissima rerum,
Gratiaque officio, quod mora tardat, abest.
Cætera certatim de magno scripta triumpho
Iam pridem populi suspicor ore legi.
Illa bibit lector sitiens, mea pocula plenus,
Illa recens pota est, nostra tepebit aqua.
Non ego cessavi, nec fecit inertia serum:
Vltima me vasti sustinet ora freti.

Dum venit huc rumor, properataque carmina fiunt,
Factaque eunt ad vos: annus abisse potest.
Nec minimum refert, intacta rosaria primus,
An sera carpas pæne relicta manu.
Quid mirum lectis exhausto floribus horto,
Si duce non facta est digna corona suo?
Deprecor hæc, vatum contra sua carmina ne quis
Dicta putet: pro se Musa locuta mea est.
Sunt mihi vobiscum communia sacra poëtæ,
In vestro miseris si licet esse choro.
Magnaque pars animi mecum vixistis amici,
Hac ego vos absens nunc quoque parte colo.
Sint igitur vestro mea commendata favore
Carmina, non possum pro quibus ipse loqui.
Scripta placent à morte fere: quia lædere vivos
Livor, & inviso carpere dente solet.
Si genus est mortis male vivere, terra moratur,
Et desunt fatis sola sepulcra meis.
Denique opus nostræ culpetur ut undique curæ,
Officium nemo qui reprehendat, erit.
Vt desint vires, tamen est laudanda voluntas:
Hac ego contentos auguror esse deos.
Hæc facit, ut veniat pauper quoque gratus ad aras,
Et placeat cæso non minus agna bove.
Res quoque tanta fuit, quantæ subsistere summo
Æneidos vati grande fuisset onus,
Ferre etenim molles Elegi tam vasta triumphi
Pondera disparibus non potuere rotis.
Quo pede nunc utar, dubia est sententia nobis:
Alter enim de te, Rhene, triumphus adest.
Irrita votorum non sunt præsagia vatum,
Danda Iovi laurus, dum prior illa viret.
Nec mea verba legis, qui sum summotus ad Istrum,
Non bene pacatis flumina pota Getis.
Ista Dei vox est: Deus est in pectore nostro,
Hoc duce prædico vaticinorque Deo.

Quid cessas currum, pompamque parare triumphis,
Livia? dant nullas jam tibi bella moras.
Perfida damnatus Germania projicit hastas:
Iam pondus dices omen habere meum.
Crede, brevique fides aderit: geminabit honorem
Filius, & junctis, ut prius, ibit equis.
Prome, quod injicias humeris victoribus, ostrum:
Ipsa potest solitum nosse corona caput.
Scuta sed, & galeæ gemmis radientur & auro,
Stentque super victos trunca trophæa viros.
Oppida turritis cingantur eburnea muris:
Fictaque res vero more putetur agi.
Squallidus immittat fracta sub arundine crines
Rhenus, & infectas sanguine potet aquas.
Barbara jam capti poscant insignia reges,
Textaque fortuna divitiora sua.
Et quæ præterea virtus invicta tuorum
Sæpe parata tibi sæpe paranda facit.
Dii, quorum monitu sumus hæc ventura locuti,
Verba, precor, celeri nostra probate fide.

ELEGIA V.

Ad Cottam.

QVam legis, unde tibi mittatur epistola, quæris?
Hinc, ubi cæruleis jungitur Ister aquis.
Vt regio dicta est, succurrere debet & auctor,
Læsus ab ingenio Naso poëta suo.
Qui tibi, quam mallet præsens afferre salutem,
Mittit ab hirsutis, maxime Cotta, Getis.
Legimus, ô juvenis patrii non degener oris,
Dicta tibi pleno verba diserta foro.
Quæ, quanquam lingua mihi sunt properante per horas
Lecta satis multas pauca fuisse queror.
Plura sed hæc feci relegendo sæpe, nec unquam
Hæc mihi, quam primo, grata fuere minus.

Cumque sua toties nihil è dulcedine perdant,
Viribus illa suis, non novitate placent.
Felices, quibus hæc ipso cognoscere in actu,
Et tam facunda contigit ore frui.
Nam quanquam sapor est ablata dulcis in unda;
Gratius ex ipso fonte bibuntur aquæ.
Et magis adducto pomum decerpere ramo,
Quam de cælata sumere lance juvat.
At, nisi peccassem, nisi me mea Musa fugasset,
Quod legi, tua vox exhibuisset opus.
Vtque fui solitus: sedissem forsitan unus
De centum judex in tua verba viris.
Major & implesset præcordia nostra voluptas;
Dum traherer dictis annueremque tuis.
Quem quoniam fatum, patria vobisque relictis,
Inter inhumanos maluit esse Getas:
Quod licet, ut videar tecum magis esse legendo,
Sæpe precor, studii pignora mitte tui.
Exemploque meo, nisi dedignaris idipsum,
Vtere: quod nobis rectius ipse dares.
Namque ego, qui perii jampridem, Maxime, vobis,
Ingenio nitor non periisse meo.
Redde vicem, nec rara tui monumenta laboris
Accipiant nostra grata futura manus.
Dic tamen, ô juvenis studiorum plene meorum,
Ecquid ab his ipsis admoneare mei?
Ecquibus aut recitas factum modo carmen amicis?
Aut (quod sæpe soles) exigis ut recitent?
Interdum quæritur tua mens oblita quid absit,
Nescio quid certe sentit abesse tui.
Vtque loqui multum de me præsente solebas,
Nunc quoque Nasonis nomen in ore tuo est.
Ipse quidem Getico peream violatus ab arcu,
Et sit perjuri quam prope pœna vides:
Te nisi momentis video pæne omnibus absens,
Gratia sit menti, quolibet ire licet.

Hac ubi perveni nulli cernendus in urbem,
Sæpe loquor tecum, teque loquente fruor.
Tunc mihi difficile est, quam sit bene, dicere, quamq;
Candida judiciis illa sit hora meis.
Tunc me, si qua fides cœlesti sede receptum
Cum fortunatis suspicor esse deis.
Rursus ubi huc redii, cœlum superosque relinquo,
A Styge non longe Pontica distat humus.
Vnde ego si fato nitor prohibente reverti,
Spem sine profectu, Maxime, tolle mihi.

ELEGIA VI.

Ad Sodalem quendam.

NAso suo, posuit nomen cui pæne, sodali
Mittit ab Euxinis hoc breve carmen aquis.
At si cauta parum scripsisset dextra quis esses,
Forsitan officio parta querela foret.
Cur tamen hoc aliis tutum credentibus, unus
Appellent ne te carmina nostra, rogas?
Quanta sit in media clementia Cæsaris ira,
Si nescis, ex me certior esse potes.
Huic ego, quam patior, nil possem demere pœnæ,
Si judex meriti cogerer esse mei.
Non vetat ille sui quenquam meminisse sodalis,
Nec prohibet tibi me scribere, teque mihi.
Nec scelus admittas, si consoleris amicum,
Mollibus & verbis aspera fata leves.
Cur tum tuta times, facis ut reverentia talis
Fiat in Augustos invidiosa deos?
Fulminis afflatos interdum vivere telis
Vidimus & refici, non prohibente Iove.
Nec, quia Neptunus navem lacerarat Vlyssis,
Leucothoë nanti ferre negavit opem.
Crede mihi, miseris cœlestia numina parcunt,
Nec semper læsos & sine fine premunt.

Principe nec nostro Deus est moderatior ullus:
Iustitia vires temperat ille suas.
Nuper eam Cæsar facto de marmore templo,
Iam pridem posuit mentis in æde sua.
Iuppiter in multos temeraria fulmina torquet,
Qui pœnam culpa non meruere pati.
Obruerit cum tot sævis Deus æquoris undis,
Ex illis mergi pars quota digna fuit?
Cum pereant acie fortissima quæque vel ipso
Iudice delectus Martis iniquus erit.
At si forte velis in nos inquirere, nemo est,
Qui se, quod patitur, commeruisse neget.
Adde, quod extinctos vel aqua, vel Marte, vel igne,
Nulla potest iterum restituisse dies.
Restituit multos, aut pœna parte levavit
Cæsar, & in multis me, precor; esse velit.
At tu, cum tali populus sub principe simus,
Alloquio profugi credis inesse metum.
Forsitan hæc domino Busiride jure timeres,
Aut solito clausos urere in ære viros.
Desine mitem animum vano infamare timore:
Sæva quid in placidis saxa vereris aquis?
Ipse ego quod scripsi primo sine nomine vobis,
Vix excusari posse mihi videor.
Sed pavor attonito rationis ademerat usum,
Cesserat omne meis consiliumque malis.
Fortunamque meam metuens, non vindicis iram,
Terrebar titulo nominis ipse mei.
Hactenus admonitus memori concede poëtæ,
Ponat ut in chartis nomina cara suis.
Turpe erit ambobus, longo mihi proximus usu
Si nulla in libri parte legere mei.
Ne tamen iste metus possit tibi rumpere somnos,
Non ultra, quam vis, officiosus ero.
Teque tegam, qui sis: nisi cum permiseris ipse,
Cogetur nemo munus habere meum.

Tu modo, quem poteras vel aperte tutus amare,
Si res est anceps, illa, latenter ama.

ELEGIA VII.

Ad Amicos.

VErba mihi desunt eadem tam sæpe roganti,
Iamque pudet vanas fine carere preces.
Tædia consimili fieri de carmine vobis,
Quidque petam cunctos edidicisse reor.
Nostraque quid portet jam nostis epistola, quamvis
Charta sit à vinclis non labefacta suis.
Ergo mutetur scripti sententia nostri,
Ne toties contra, quam rapit amnis, eam.
Quod bene de vobis speravi, ignoscite amici:
Talia peccandi jam mihi finis erit.
Ne gravis uxori dicar, quæ scilicet in me
Quam proba, tam timida est, experiensq; parum:
Hoc quoque Naso feres: etenim pejora tulisti:
Iam tibi sentiri sarcina nulla potest.
Ductus ab armento taurus detrectat aratrum,
Subtrahit & duro colla novella jugo.
Nos, quibus assuevit fatum crudeliter uti,
Ad mala jam pridem non sumus ulla rudes.
Venimus in Geticos fines: moriamur in illis:
Parcaque ad extremum, quo mea cœpit, eat.
Spem juvet amplecti, quæ non juvat irrita semper,
Et fieri cupias, si qua futura putes.
Proximus huic gradus est, bene desperare salutem,
Seque semel vera scisse perisse fide.
Curando fieri quædam majora videmus
Vulnera, quæ melius non tetigisse fuit.
Mitius ille perit, subita qui mergitur unda,
Quam sua qui liquidis brachia lassat aquis.
Cur ego concepi Scythicis me posse carere
Finibus, & terra prosperiore frui?

Cur

Cur aliquid de me speravi lenius unquam?
An fortuna mihi sic mea nota fuit?
Torqueor en gravius, repetitaque forma locorum
Exilium renovat triste, recensque facit.
Est tamen utilius studium cessare meorum,
Quam, quas admorint, non valuisse preces.
Magna quidem res est, quam non audetis amici:
Sed, si quis peteret, qui dare vellet, erat.
Dum modo non nobis hoc Cæsaris ira negarit,
Fortiter Euxinis immoriemur aquis.

ELEGIA VIII.

Ad Maximum.

QVæ tibi, quærebam, memorem testantia curam
Dona Tomitanus mittere posset ager.
Dignus es argento, fulvo quoque dignior auro:
Sed te, cum donas, ista juvare solent.
Nec tamen hæc loca sunt ullo preciosa metallo:
Hostis ab agricola vix sinit illa fodi.
Purpura sæpe tuos fulgens protexit amictus,
Sed non Sarmatico tingitur illa mari.
Vellera dura ferunt pecudes: & Palladis uti
Arte Tomitanæ non didicere nurus.
Femina pro lana Cerealia munera frangit,
Suppositoque gravem vertice portat aquam.
Non hic Pampineis amicitur vitibus ulmus:
Nulla premunt ramos pondere poma suo.
Tristia deformes pariunt absinthia campi,
Terraque de fructu, quam sit amara, docet.
Nil igitur tota Ponti regione sinistri,
Quod mea sedulitas mittere posset, erat.
Clausa tamen misi Scythica tibi tela pharetra:
Hoste, precor, fiant illa cruenta tuo.
Hos habet hæc calamos, hos hæc habet ora libellos:
Hæc viget in nostris, Maxime, Musa locis.

Quæ

Quæ quanquam misisse pudet, quia parva videntur,
Tu tamen hæc, quæso, consule missa boni.

ELEGIA IX.

Ad Brutum.

QVod sit in his eadem sententia, Brute, libellis,
Carmina, nescio quem, carpere nostra refers.
Nil, nisi me terra fruar ut propiore, rogare:
Et quam sim denso cinctus ab hoste, loqui.
O quam de multis vitium reprehenditur unum!
Hoc peccat solum si mea Musa, bene est.
Ipse ego librorum video delicta meorum,
Cum sua plus justo carmina quisque probet.
Auctor opus laudat: sic forsitan Accius olim
Thersitem facie dixerit esse bona.
Iudicium tamen hoc nostrum non decipit error:
Nec, quicquid genui, protinus illud amo.
Cur igitur, si me videam delinquere, peccem?
Et patiar scripto crimen inesse, rogas?
Non eadem ratio est sentire, & demere morbos:
Sensus inest cunctis, tollitur arte malum.
Sæpe aliquod verbum cupiens mutare, relinquo:
Iudicium vires destituuntque meum.
Sæpe piget (quid enim dubitem tibi vera fateri?)
Corrigere, & longi ferre laboris onus.
Scribentem juvat ipse favor, minuitque laborem:
Cumque suo crescens pectore fervet opus.
Corrigere at res est tanto magis ardua, quanto
Magnus Aristarcho major Homerus erat.
Sic animum lento curarum frigore lædit:
Vt cupidi si quis frena retentat equi.
Atque ita dii mites minuant mihi Cæsaris iram,
Ossaque pacata nostra tegantur humo:
Vt mihi conanti nonnunquam intendere curas,
Fortunæ species obstat acerba meæ.

Vix-

Vixque mihi videor, faciam quod carmina, sanus,
Inque feris curem corrigere illa Getis.
Nil tamen est scriptis magis excusabile nostris,
Quam sensus cunctis pæne quod unus inest.
Læta fere lætus cecini: cano tristia tristis:
Conveniens operi tempus utrumque suo est.
Quid nisi de vitio scribam regionis amaræ?
Vtque loco moriar commodiore, precer?
Cum toties eadem dicam, vix audior ulli,
Verbaque profectu dissimulata carent.
Et tamen hæc eadem cum sint, non scribimus iisdem:
Vnaque per plures ars mea tentat opem.
Anne, bis ut sensum lector reperiret eundem,
Vnus amicorum, Brute, rogandus erat?
Non fuit hoc tanti: confesso ignoscite docti:
Vilior est operis fama salute mea.
Denique materia, quam quis sibi finxerit, ipse
Arbitrio variat multa poëta suo.
Musa mea est index, nimium quoq; vera malorum,
Atque incorrupti pondera testis habet.
Non liber ut fieret, sed uti sua cuique daretur
Litera, propositum curaque nostra fuit.
Post modo collectas utcunque sine ordine junxi,
Hoc opus electum ne mihi forte putes.
Da veniam scriptis, quorum non gloria nobis
Caussa, sed utilitas officiumque fuit.

P. OVIDII NASONIS DE PONTO LIBER QVARTVS.

ELEGIA I.

Ad Sextum Pompejum.

ACcipe Pompei deductum carmen ab illo,
Debitor est vitæ qui tibi, Sexte, suæ:
Qui, seu non prohibes à me tua nomina poni,
Accedet meritis hæc quoque summa tuis.
Sive trahis vultus equidem peccasse fatebor,
Delicti tamen est caussa probanda mei.
Non potuit mea mens, esset quin grata, teneri:
Sit, precor, officio non gravis ira pio.
O quoties ego sum libris mihi visus in istis
Impius, in nullo quod legerere loco!
O quoties, aliis vellem cum scribere, nomen
Rettulit in ceras inscia dextra tuum!
Ipse quidem placuit mendis in talibus error:
Et vix invita est facta litura manu.
Viderit ad summum, dixi, licet ipse queratur:
Ah pudet offensam non meruisse prius!
Da mihi, si quid ea est, hebetantem pectora Lethen
Oblitus potero non tamen esse tui.
Idque sinas, oro, nec fastidita repellas
Verba, nec officio crimen inesse putes.
Et levis hæc meritis referatur gratia tantis:
Sin minus, invito te quoque gratus ero.
Nunquam pigra fuit nostris tua gratia rebus:
Nec mihi munificas arca negavit opes.
Nunc quoque nil subitis clementia territa fatis
Auxilium vitæ fertque refertque meæ.

Vnde, rogas forsan, fiducia tanta futuri
Sit mihi: quod finxit quisque tuetur opus.
Vt Venus artificis labor est & gloria Coi,
Æquoreo madidas quæ premit imbre comas:
Arcis ut Actææ vel eburna vel ærea custos,
Bellica Phidiaca stat Dea facta manu:
Vendicat ut Calais laudem, quos fecit, equorum,
Vt similis veræ vacca Myronis opus:
Sic ego sum rerum non ultima, Sexte, tuarum:
Tutelaque feror munus opusque tua.

ELEGIA II.

Ad Severum.

QVod legis, ô vates magnorum maxime vatum,
Venit ab intonsis usque, Severe, Getis.
Cujus adhuc nomen nostros tacuisse libellos,
(Si modo permittis dicere vera) pudet.
Orba tamen numeris cessavit epistola nunquam
Ire per alternas officiosa vices.
Carmina sola tibi memorem, testantia curam
Non data sunt: quid enim, quæ facis ipse, darem?
Quis mel Aristæo, quis Baccho vina Falerna,
Triptolemo fruges, poma det Alcinoo?
Fertile pectus habes: interque Helicona colentes,
Vberius nulli provenit ista seges.
Mittere ad hunc carmen frondes erat addere sylvis:
Hæc mihi cunctandi caussa, Severe, fuit.
Nec tamen ingenium nobis respondet, ut ante:
Sed sic cum sterili vomere littus aro.
Scilicet ut limus venas excæcat in undis,
Læsaque suppresso fonte resistit aqua:
Pectora sic mea sunt limo vitiata malorum,
Et carmen vena pauperiore fluit.
Si quis in hac ipsum terra posuisset Homerum,
Esset, crede mihi, factus & ille Getes.

Da veniam fasso, studiis quoque frena remisi:
Ducitur & digitis littera rara meis.
Impetus ille sacer, qui vatum pectora nutrit,
Qui prius in nobis esse solebat, abest.
Vix venit in partes, vix sumta Musa tabellæ
Imponit pigras pene coacta manus.
Parvaque, ne dicam, scribendi nulla voluptas
Est mihi nec numeris nectere verba juvat.
Sive quod hinc fructus adeo non cepimus ullos,
Principium nostri res fuit ista mali.
Sive quod in tenebris numerosos ponere gestus,
Quodque legas nulli, scribere carmen obest.
Excitat auditor studium, laudataque virtus
Crescit, & immensum gloria calcar habet.
Hic mea cui recitem, nisi flavis scripta Corallis,
Quasque alias gentes barbarus Ister habet?
Sed quid solus agam? quaque infelicia perdam
Ocia materia, surripiamque diem?
Nam neque me vinum, nec me tenet alea fallax,
Per quæ clam tacitum tempus abire solet.
Nec me, quod cuperem, si per fera bella liceret,
Oblectat cultu terra novata suo.
Quid, nisi Pierides, solatia frigida restant,
Non bene de nobis quæ meruere deæ?
At tu, cui bibitur felicius Aonius fons,
Vtiliter studium, quod tibi cedit, ama.
Sacraque Musarum merito cole: quodque legamus,
Huc aliquod curæ mitte recentis opus.

ELEGIA III.

In amicitiam dissimulantem.

CONquerar? an taceam? ponã sine nomine crimen?
An notum quis sis omnibus esse velim?
Nomine non utar, ne commendere querela,
Quæraturque tibi carmine fama meo.

Dum mea puppis erat valida fundata carina,
Qui mecum velles currere, primus eras.
Nunc, quia contraxit vultum fortuna, recedis,
Auxilio postquam scis opus esse tuo.
Dissimulas etiam, nec me vis nosse videri,
Quisque sit, audito nomine, Naso rogas.
Ille ego sum, quamquam non vis audire, vetusta
Pane puer puero junctus amicitia.
Ille ego, qui primus tua seria nosse solebam,
Qui tibi jucundis primus adesse jocis.
Ille ego convictor, densoque domesticus usu,
Ille ego judiciis unica Musa tuis.
Ille ego sum, qui nunc an vivam, perfide nescis,
Cura tibi de quo quærere nulla fuit.
Sive fui nunquam carus, simulasse fateris:
Seu non fingebas, inveniere levis.
Aut age dic aliquam, quæ te mutaverit, iram:
Nam nisi justa tua est, justa querela mea est.
Quod te nunc crimen similem vetat esse priori?
An crimen, cœpi quod miser esse, vocas?
Si mihi rebus opem nullam factisque ferebas,
Venisset verbis charta notata tribus.
Vix equidem credo: sed & insultare jacenti
Te mihi, nec verbis parcere, fama refert.
Quid facis ah demens? cur, si fortuna recedat,
Naufragio lacrymas eripis ipse tuo?
Hæc Dea non stabili, quam sit levis, orbe fatetur,
Quæ summum dubio sub pede semper habet.
Quolibet est folio, & quavis incertior aura,
Par illi levitas, improbe, facta tua est.
Omnia sunt hominum tenui pendentia filo,
Et subito casu, quæ valuere, ruunt.
Divitis audita est cui non opulentia Crœsi?
Nempe tamen vitam captus ab hoste tulit.
Ille Syracosia modo formidatus in urbe,
Vix humili duram reppulit arte famem.

Quid fuerat Magno majus? tamen ipse rogavit
Summissa fugiens voce clientis opem:
Cuique viro totus terrarum paruit orbis,
Indigus effectus omnibus ipse magis.
Ille Iugarthino clarus, Cimbroque triumpho,
Quo victrix toties consule Roma fuit;
In cœno Marius jacuit cannaque palustri,
Pertulit & tanto multa pudenda viro.
Ludit in humanis divina potentia rebus,
Et certam præsens vix habet hora fidem.
Littus ad Euxinum, si quis mihi diceret, ibis,
Et metues arcu ne feriare Getæ;
I, bibe, dixissem, purgantes pectora succos,
Quicquid & in tota nascitur Anticyra.
Sum tamen hæc passus: nec, si mortalia possem,
Et summi poteram tela cavere Dei.
Tu quoque fac timeas, &, quæ tibi læta videntur,
Dum loqueris, fieri tristia posse puta.

ELEGIA IV.

Ad Sextum Pompejum.

NVlla dies adeo est australibus humida nimbis,
Non intermissis ut fluat imber aquis.
Nec sterilis locus ullus ita est, ut non sit in illo
Mista fere duris utilis herba rubis.
Nil adeo fortuna gravis miserabile fecit,
Vt minuant nulla gaudia parte malum.
Ecce domo patriaque carens, oculisque meorum,
Naufragus in Getici littoris actus aquis:
Qua tamen, inveni, vultum diffundere caussa
Possim, fortunæ nec meminisse meæ.
Nam mihi, cum fulva tristis spaciarer arena,
Visa est à tergo penna dedisse sonum.
Respicio: nec corpus erat quod cernere possem:
Verba tamen sunt hæc aure recepta mea.

En ego lætarum venio tibi nuncia rerum
Fama, per immensas aëre lapsa vias.
Consule Pompejo, quo non tibi carior alter,
Candidus & felix proximus annus erit.
Dixit: &, ut læto Pontum rumore replevit,
Ad gentes alias hinc Dea vertit iter.
At mihi dilapsis inter nova gaudia curis,
Excidit asperitas hujus iniqua loci.
Ergo ubi, Iane biceps, longum reseraveris annum,
Pulsus & à sacro mense December erit:
Purpura Pompejum summi velabit honoris,
Ne titulis quicquam debeat ille suis.
Cernere jam video rumpi pæne atria turba,
Et populum lædi deficiente loco.
Templaque Tarpejæ primum tibi sedis adiri,
Et fieri faciles in tua vota deos.
Colla boves niveos certæ præbere securi,
Quos aluit campis herba Falisca suis.
Cumque deos omnes, tum quos impensius æquos
Esse tibi cupias, cum Iove Cæsar erit.
Curia te excipiet, patresque ex more vocati
Intendent aures ad tua verba suas.
Hos ibi facundo tua vox hilaraverit ore,
Utque solet, tulerit prospera verba dies:
Egeris & meritas superis cum Cæsare grates,
Qui caussam, facias cur ita sæpe, dabit.
Inde domum repetes, toto comitante senatu,
Officium populi vix capiente domo.
Me miserum! turba quod non ego cernor in illa,
Nec possunt istis lumina nostra frui.
Qua licet absentem, qua possum mente videbo:
Aspiciet vultus consulis illa sui.
Dii faciant, aliquo subeat tibi tempore nostrum
Nomen: &, heu, dicas, quid miser ille facit?
Hæc tua protulerit si quis mihi verba, fatebor
Protinus exilium mitius esse meum.

ELEGIA V.

Ad Elegos.

ITe leves elegi doctas ad Consulis aures,
Verbaque honorato ferte legenda viro:
Longa via est, nec vos pedibus proceditis aequis,
Tectaque brumali sub nive terra latet.
Cum gelidam Thracen, & opertum nubibus, Æmon,
Et maris Ionii transieritis aquas:
Luce minus decima dominam venietis in urbem,
Vt festinatum non faciatis iter.
Protinus inde domus vobis Pompeja petatur:
Non est Augusto junctior ulla foro.
Si quis, ut in populo, qui sitis, & unde, requirat,
Nomina decepta qualibet aure ferat.
Vt sit enim tutum, sicut reor esse, fateri,
Verba minus certe ficta timoris habent.
Copia nec vobis ullo prohibente videndi
Consulis, ut limen contigeritis, erit.
Aut reget ille suos dicendo jure Quirites,
Conspicuum signis cum premet altus ebur:
Aut populi reditus positam componet ad hastam,
Et minui magnae non sinet urbis opes:
Aut, ut erunt patres in Iulia templa vocati,
De tanto dignis consule rebus aget.
Aut feret Augusto solitam, natoque salutem,
Deque parum noto consulet officio.
Tempus ab his vacuum Caesar Germanicus omne
Auferet: à magnis hunc colit ille deis.
Cum tamen à turba rerum requieverit harum,
Ad vos mansuetas porriget ille manus:
Quidque parens ego vester agam, fortasse requiret:
Talia vos illi reddere verba velim:
Vivit adhuc, vitamque tibi debere fatetur,
Quod prius à miti Caesare munus habet.

Te sibi, cum fugeret, memori solet ore referre,
Barbariæ tutas exhibuisse vias.
Sanguine Bistonium quod non tepe fecerit ensem,
Effectum cura pectoris esse tui.
Addita præterea vitæ quoque multa tuendæ
Munera, ne proprias attenuaret opes.
Pro quibus ut meritis referatur gratia, jurat,
Se fore mancipium tempus in omne tuum.
Nam prius umbrosa carituros arbore montes,
Et freta velivolas non habitura rates:
Fluminaque in fontes cursu reditura supino,
Gratia quam meriti possit abire tui.
Hæc ubi dixeritis, servet sua dona, rogate:
Sic fuerit vestræ caussa peracta viæ.

ELEGIA VI.

Ad Brutum.

QVam legis, ex illis tibi venit epistola, Brute,
Nasonem nolles in quibus esse, locis.
Sed quod tu nolles, voluit miserabile fatum:
Hei mihi plus illud, quam tua vota, valet!
In Scythia nobis quinquennis Olympias acta est:
Iam tempus lustri transit in alterius.
Perstat enim fortuna tenax, votisque malignum
Opponit nostris invidiosa pedem.
Certus eras pro me, Fabiæ laus maxima gentis,
Numen ad Augustum supplice voce loqui:
Occidis ante preces: caussamq; ego, Maxime, mortis,
(Non fueram tanti) me reor esse tuæ.
Iam timeo nostram cuiquam mandare salutem:
Ipsum morte tua concidit auxilium.
Cœperat Augustus deceptæ ignoscere culpæ,
Spem nostram, terras deseruitque simul.
Quale tamen potui de cœlite, Brute, recenti,
Vestra procul positus carmen in ora dedi.

Qua

Quæ prosit pietas utinam mihi, sitque malorum
Iam modus, & sacræ mitior ira domus.
Te quoque idem, liquido possum jurare, precari,
O mihi non dubia cognite Brute fide.
Nam cum præstiteris verum mihi semper amorem,
Hic tamen adverso tempore crevit amor.
Quique tuas pariter lacrymas nostrasque videret,
Passuros pœnam crederet esse duos.
Lenem te miseris genuit natura, nec ulli
Mitius ingenium, quam tibi, Brute, dedit.
Vt quicquid valeas, ignoret Marte forensi,
Posse tuo peragi vix putet ore reos.
Scilicet ejusdem est, quamvis pugnare videtur,
Supplicibus facilem, sontibus esse trucem.
Cum tibi suscepta est legis vindicta severæ,
Verba velut tinctum singula virus habent.
Hostibus eveniat, quam sis violentus in armis,
Sentire, & linguæ tela subire tuæ.
Quæ tibi tam tenui cura limantur, ut omnes
Istius ingenium corporis esse negent.
At, si quem lædi fortuna cernis iniqua,
Mollior est animo femina nulla tuo.
Hoc ego præcipue sensi, cum magna meorum
Notitiam pars est inficiata mei.
Immemor illorum, vestri non immemor unquam,
Qui mala sollicite nostra levatis, ero.
Et prius hinc nobis nimium conterminus Ister,
In caput Euxino de mare vertet iter:
Vtque, Thyesteæ redeant si tempora mensæ,
Solis ad Eoas currus agetur aquas:
Quam quisquam vestrum, qui me doluistis ademtum,
Arguat ingratum non meminisse sui.

ELEGIA VII.

Ad Vestalem.

MIssus es Euxinas quoniam Vestalis ad oras,
Vt positis reddas jura sub axe locis:
Aspicis en præsens quali jaceamus in arvo,
Nec me, testis eris, falsa solere queri.
Accedet voci per te non irrita nostræ,
Alpinis juvenis regibus orte, fides.
Ipse vides certe glacie concrescere Pontum:
Ipse vides rigido stantia vina gelu.
Ipse vides, onerata ferox ut ducat Iapyx
Per medias Istri plaustra bubulcus aquas.
Aspicis & mitti sub adunco toxica ferro,
Et telum caussas mortis habere duas.
Atque utinam pars hæc tantum spectata fuisset,
Non etiam proprio cognita Marte tibi.
Tendit is ad primum per densa pericula pilum,
Contigit ex merito qui tibi nuper honor.
Sit licet hic titulus plenus tibi fructibus ingens,
Ipsa tamen virtus ordine major erit.
Non negat hoc Ister, cujus tua dextera quondam
Puniceam Getico sanguine fecit aquam.
Non negat Ægypsos, quæ te subeunte recepta
Sensit in ingenio nil opis esse loci.
Nam dubium est, positu melius defensa, manuve,
Vrbs erat in summo nubibus æqua jugo;
Sithonio regi ferus interceperat illam
Hostis, & ereptas victor habebat opes:
Donec fluminea devecta Vitellius unda,
Intulit exposito milite signa Getis.
At tibi progenies alti fortissima Domni,
Venit in adversos impetus ire viros.
Nec mora, conspicuus longe fulgentibus armis,
Fortia ne possint facta latere, caves.

Ingenti-

Ingentique gradu contra ferrumque locumque,
Saxaque brumali grandine plura subis.
Nec te missa super jaculorum turba moratur:
Nec quæ vipereo tela cruore madent.
Spicula cum pictis hærent in casside pennis,
Parsque fere scuti vulnere nulla vacat.
Nec corpus cunctos feliciter effugit ictus,
Sed minor est acri laudis amore dolor.
Talis apud Trojam Danais pro navibus Ajax
Dicitur Hectoreas sustinuisse faces.
Vt propius ventum est, admotaque dextera dextræ,
Resque fero potuit comminus ense geri:
Dicere difficile est, quid Mars tuus egerit illic:
Quotque neci dederis, quosque, quibusque modis.
Ense tuo factos calcabas victor acervos,
Impositoque Getes sub pede multus erat.
Pugnat ad exemplum primi minor ordine pili:
Multaque fert miles vulnera, multa facit.
Sed tantum virtus alios tua præterit omnes,
Ante citos quantum Pegasus ibat equos.
Vincitur Ægypsos, testataque tempus in omne
Sunt tua Vestalis carmine facta meo.

ELEGIA VIII.

Ad Suillum.

Littera sera quidem, studiis exculte Suilli,
Huc tua pervenit, sed mihi grata tamen.
Qua, pia si posset superos lenire rogando
Gratia, laturum te mihi dicis opem.
Vt jam nil præstes, animi sum factus amici
Debitor, & meritum, velle juvare, voco.
Impetus iste tuus longum modo duret in ævum,
Neve malis pietas sit tua lassa meis.
Ius aliquod faciunt affinia vincula nobis,
Quæ semper maneant illabefacta, precor.

Nam tibi quæ conjux, eadem mihi filia pæne est :
Et, quæ te generum, me vocat illa virum.
Hei mihi, si lectis vultum tu versibus istis
Ducis, & affinem te pudet esse meum.
At nihil hic dignum poteris reperire pudore,
Præter fortunam, quæ mihi cæca fuit.
Seu genus excutias, equites ab origine prima
Usque per innumeros inveniemur avos.
Sive velis mores qui sint inquirere nostri,
Errorem misero detrahe, labe carent.
Tu modo, si quid agi sperabis posse precando,
Quos colis, exora supplice voce deos.
Dii tibi sunt, Cæsar juvenis: tua numina placa,
Hac certe non est notior ara tibi.
Non sinit illa sui vanas antistitis unquam
Esse preces: nostris hinc pete rebus opem.
Quamlibet exigua si nos ea juverit aura,
Obruta de mediis cymba resurget aquis.
Tunc ego thura feram rapidis solennia flammis,
Et, quantum valeant numina, testis ero.
Nec tibi de Pario statuam, Germanice, templum
Marmore: carpsit opes illa ruina meas.
Templa domus facient vobis, urbesque beatæ :
Naso suis opibus carmine gratus erit.
Parva quidem fateor pro magnis munera reddi,
Cum pro concessa verba salute damus.
Sed qui quam potuit dat maxima, gratus abunde est:
Et finem pietas contigit illa suum.
Nec, quæ de parva pauper diis libat acerra,
Thura minus, grandi quam data lance, valent.
Agnaque tam lactens, quam gramine pasta Falisco
Victima, Tarpejos inficit icta focos.
Nec tamen officio vatum per carmina facto
Principibus res est aptior ulla viris.
Carmina vestrarum peragunt præconia laudum :
Neve sit actorum fama caduca, cavent.

Carmine

Carmine fit vivax virtus, experſque ſepulcri
Notitiam ſeræ poſteritatis habet.
Tabida conſumit ferrum lapidemque vetuſtas:
Nullaque res majus tempore robur habet.
Scripta ferunt annos: ſcriptis Agamemnona noſti:
Et quiſquis contra, vel ſimul arma tulit.
Quis Thebas, ſeptemque duces ſine carmine noſſet?
Et quicquid poſt hæc, quicquid & ante fuit?
Dii quoque carminibus, ſi fas eſt dicere, fiunt:
Tantaque majeſtas ore canentis eget.
Sic Chaos ex illa naturæ mole prioris
Digeſtum partes ſcimus habere ſuas:
Sic affectantes cœleſtia regna Gigantes
Ad Styga nubifero vindicis igne datos.
Sic victor laudem ſuperatis Liber ab Indis,
Alcides capta traxit ab Oechalia.
Et modo Cæſar avum, quem virtus addidit aſtris,
Sacrarunt aliqua carmina parte tuum.
Si quid adhuc igitur vivi, Germanice, noſtro
Reſtat in ingenio, ſerviet omne tibi.
Non potes officium vatis contemnere vates:
Judicio precium res habet iſta tuo.
Quod niſi te nomen tantum ad majora vocaſſet,
Gloria Pieridum ſumma futurus eras.
Sed dare materiam nobis, quam carmina mavis:
Nec tamen ex toto deſerere illa potes.
Nam modo bella geris, numeris modo verba coërces,
Quodque aliis opus eſt, hoc tibi luſus erit.
Utque nec ad citharam, nec ad arcum ſegnis Apollo,
Sed venit ad ſacras nervus uterque manus:
Sic tibi nec docti deſunt, nec principis artes:
Miſta ſed eſt animo cum Jove Muſa tuo.
Quæ quoniam nec nos unda ſubmovit ab illa,
Ungula Gorgonei quam cava fecit equi:
Proſit, opemque ferat communia ſacra tueri,
Atque iiſdem ſtudiis impoſuiſſe manum:

Littora pellitis nimium subjecta Corallis,
Vt tandem sævos effugiamque Getas.
Clausaque si misero patria est, ut ponar in illo,
Qui minus Ausonia distat ab urbe, loco.
Vnde tuas possim laudes celebrare recentes,
Magnaque cum minima facta referre mora.
Tangat ut hoc votum cœlestia, care Suilli,
Numina, pro socero pœne precare tuo.

ELEGIA IX.

Ad Græcinum.

VNde licet, non unde juvat, Græcine, salutem
Mittit ab Euxinis hanc tibi Naso vadis.
Missaque, dii faciant, auroram occurrat ad illam,
Bis senos fasces quæ tibi prima dabit.
Et quoniam sine me tanges Capitolia consul,
Et fiam turbæ pars ego nulla tuæ:
In domini subeat partes, & præstet amici
Officium jusso littera nostra die.
Atque ego si fatis essem melioribus ortus,
Et mea sincero curreret axe rota.
Quo nunc nostra manus per scriptum fungitur, esset
Lingua salutandi munere functa tui:
Gratatusque darem cum dulcibus oscula verbis:
Nec minus ille meus, quam tuus esset honor.
Illa (confiteor) sic essem luce superbus,
Vt caperet fastus vix domus ulla meos.
Dumque latus cinget sancti tibi turba senatus,
Consulis ante pedes ire juberer eques.
Et quanquam cuperem semper tibi proximus esse,
Gauderem lateris non habuisse locum.
Nec querulus, turba quamvis eliderer, essem:
Sed foret à populo tum mihi dulce premi.
Prospicerem gaudens, quantus foret agminis ordo,
Densaque quam longum turba teneret iter.

Quoque

Quoque magis noscas quam me vulgaria tangant,
Spectarem qualis purpura te tegeret.
Signa quoque in sella, nossem formata curuli,
Et totum Numidæ sculptile dentis opus.
At cum Tarpejas esses deductus in arces,
Dum caderet jussu victima sacra tuo:
Me quoque secreto grates sibi magnus agentem
Audisset, media qui sedet æde Deus.
Thuraque mente magis plena quam lance dedissem,
Ter quater imperii lætus honore tui.
Hic ego præsentes inter numerarer amicos,
Mitia jus urbis si modo fata darent.
Quæque mihi sola capitur nunc mente voluptas,
Tunc oculis etiam percipienda foret.
Non ita cœlitibus visum est, & forsitan æquis:
Nam quid me pœnæ caussa negata juvet?
Mente tamen, quæ sola loco non exulat, utar:
Prætextam, fasces aspiciamque tuos.
Hæc modo te populo reddentem jura videbit:
Et se secretis finget adesse tuis.
Nunc longi reditus hastæ supponere lustri
Credet, & exacta cuncta locare fide.
Nunc facere in medio facundum verba senatu,
Publica quærentem quid petat utilitas.
Nunc pro Cæsaribus superis decernere grates,
Albave opimorum colla ferire boum.
Atque utinam, cum jam fueris potiora precatus,
Vt mihi placetur principis ira, roges.
Surgat ad hanc vocem plena pius ignis ab ara:
Detque bonum voto lucidus omen apex.
Interea qua parte licet, ne cuncta queramur,
Hic quoque te festum consule tempus agam.
Altera lætitiæ est, nec cedens caussa priori:
Successor tanti frater honoris erit.
Nam tibi finitum summo, Græcine, Decembri
Imperium Iani suscipit ille die.

Quæque est in vobis pietas, alterna feretis
Gaudia: tu fratris fascibus, ille tuis.
Sic tu bis fueris consul, bis consul & ille:
Inque domo binus conspicietur honor.
Qui quanquam est ingens, & nullum Martia summo
Altius imperium consule Roma videt:
Multiplicat tamen hunc gravitas auctoris honorem,
Et majestatem res data dantis habet.
Judiciis igitur liceat Flaccoque tibique
Talibus Augusti tempus in omne frui.
Cum tamen à rerum cura propiore vacabit,
Vota, precor, votis addite vestra meis.
Et si qua dabit aura sinum, jactate rudentes,
Exeat à Stygiis ut mea navis aquis.
Præfuit his, Græcine, locis modo Flaccus, & illo
Ripa ferox Istri sub duce tuta fuit.
Hic tenuit Mysas gentes in pace fideli,
Hic arcu fisos terruit ense Getas.
Hic raptam Trœzen celeri virtute recepit,
Infecitque fero sanguine Danubium.
Quære loci faciem, Scythicique incommoda cæli,
Et quam vicino terrear hoste, roga;
Sint ne litæ tenues serpentis felle sagittæ,
Fiat an humanum victima dira caput:
Mentiar, an coëat duratus frigore Pontus,
Et teneat glacies jugera multa freti.
Hæc ubi narrarit, quæ sit mea fama, require:
Quoque modo peragam tempora dura, roga.
Nec sumus hic odio, nec scilicet esse meremur:
Nec cum fortuna mens quoque versa mea est.
Illa quies animi est, quam tu laudare solebas,
Ille vetus solito perstat in ore pudor.
Sic ego sum longe, sic hic, ubi barbarus hostis,
Vt fera plus valeant legibus arma, facit.
Rem queat ut nullam tot jam, Græcine, per annos
Femina de nobis, virve puerve queri.

Hæc

Hæc facit, ut misero faveant adsintque Tomitæ,
Hæc quoniam tellus testificanda mihi est.
Illi, qui me velle vident, discedere malunt :
Respectu cupiunt hic tamen esse sui.
Nec mihi credideris : extant decreta, quibus nos
Laudat, & immunes publica cera facit.
Conveniens miseris & quanquam gloria non est,
Proxima dant nobis oppida munus idem.
Nec pietas ignota mea est : videt hospita terra
In nostra sacrum Cæsaris esse domo.
Stant pariter, natusque pius, conjuxque sacerdos,
Numina jam facto non leviora Deo.
Neu desit pars ulla domus, stat uterque nepotum,
Hic aviæ lateri proximus, ille patris.
His ego do toties cum thure precantia verba,
Eoo quoties surgit ab orbe dies.
Tota, licet quæras, hoc me non fingere dicet
Officii testis Pontica terra mei.
Pontica me tellus quantis hac possumus ora
Natalem ludis scit celebrare Dei.
Nec minus hospitibus pietas est cognita talis,
Misit in has si quos longa Propontis aquas.
Is quoque, quo levior fuerat sub præside Pontus,
Audierat frater forsitan ista tuus.
Fortuna est impar animo, talique libenter
Exiguas carpo munere pauper opes.
Nec vestris damus hæc oculis, procul urbe remoti,
Contenti tacita sed pietate sumus.
Et tamen hæc tangent aliquando Cæsaris aures ;
Nil illum, toto quod fit in orbe, latet.
Tu certe scis hæc superis adscite, videsque
Cæsar, ut est oculis subdita terra tuis.
Tu nostras audis, inter convexa locatus
Sidera, sollicito quas damus ore, preces.
Pervenient illuc & carmina forsitan illa,
Quæ de te misi cœlite facta novo.

Augu-

Auguror his igitur flecti tua numina, nec tu
Immerito nomen mite parentis habes.

ELEGIA X.

Ad Albinovanum.

HIc mihi in Euxino bis tertia ducitur æstas
Littore, pellitos inter agenda Getas.
Et quos tu silices? & quod charissime ferrum
Duritiæ confers Albinovane meæ?
Gutta cavat lapidem, consumitur annulus usu:
Et teritur pressa vomer aduncus humo.
Tempus edax igitur, præter nos, omnia perdit:
Cessat duritia mors quoque victa mea.
Exemplum est animi nimium patientis Vlysses,
Iactatus dubio per duo lustra mari.
Tempora solliciti sed non tamen omnia fati
Pertulit, & placidæ sæpe fuere moræ.
An grave sex annis pulcram fovisse Calypso?
Æquoreæque fuit concubuisse Deæ?
Excipit Hippotades, qui dat pro munere ventos,
Curvet ut impulsos utilis aura sinus.
Non bene cantantes labor est audire puellas,
Nec degustanti lotos amara fuit.
Hos ego, qui patriæ faciant oblivia, succos
Parte meæ vitæ, si modo dentur, emam.
Nec tu contuleris urbes Læstrygonis unquam
Gentibus, obliqua quas obit Ister aqua.
Nec vincet Cyclops sævum feritate Phylacem,
Qui quota terroris pars solet esse mei?
Scylla ferox trunco cum latret ab inguine monstris,
Endochiæ nobis plus nocuere rates.
Nec potes infestis conferre Charybdin Achæis,
Ter licet epotet, ter vomat illa fretum.
Qui quanquam dextra regione licentius errent,
Securum latus hoc non tamen esse sinunt.

His

Hic agri infrondes, hic ſpicula tincta venenis,
Hic freta vel pediti pervia reddit hyems.
Et qua remus iter pulſis modo fecerat undis,
Siccus contemta nave viator eat.
Qui veniunt iſtinc, vix vos ea credere dicunt:
Quam miſer eſt, qui fert aſperiora fide?
Crede tamen, nec te cauſſam neſcire ſinemus,
Horrida Sarmaticum cur mare duret hyems.
Proxima ſunt nobis plauſtri præbentia formam,
Et quæ præcipuum ſidera frigus habent.
Hic oritur Boreas, oraque domeſticus huic eſt,
Et ſumit vires à propiore loco.
At Notus, adverſo tepidus qui ſpirat ab axe,
Eſt procul, & rarus languidiorque venit.
Adde, quod hic clauſo miſcentur flumina Ponto;
Vimque fretum multo perdit ab amne ſuam.
Huc Lycus, huc Sagaris, Peneuſq; Hypaniſq; Crateſque
Influit, & crebro vortice tortus Halys.
Partheniuſque rapax, & volvens ſaxa Cynapes
Labitur, & nullo tardior amne Tyras.
Et tu feminea Thermodon cognite turba,
Et quondam Grajis Phaſi petite viris.
Cumque Boryſthenio liquidiſſimus amne Dyrapſes,
Et tacite peragens lene Melanthus iter.
Quique duas terras Aſiam Cadmique ſororem
Separat, & curſus inter utranque facit:
Innumerique alii, quos inter maximus omnes
Cedere Danubius ſe tibi Nile negat.
Copia tot laticum, quas auget, adulterat undas,
Nec patitur vires æquor habere ſuas.
Quin etiam ſtagno ſimilis, pigræque paludi,
Cæruleus vix eſt, diluiturque color.
Innatat unda freto dulcis, leviorque marina eſt,
Quæ proprium miſto de ſale pondus habet.
Si roget hæc aliquis, cur ſint narrata, Pedoni,
Quidve loqui certis juverit iſta modis.

Deti-

Detinui, dicam, curas tempuſque fefelli:
Hunc fructum præſens attulit hora mihi.
Abſuimus ſolito, dum ſcripſimus iſta, dolore,
In mediis nec nos ſenſimus eſſe Getis.
At tu, non dubito, cum Theſea carmine laudes,
Materiæ titulos quin tueare tuæ.
Quemque refers imitere virum : vetat ille profecto
Tranquilli comitem temporis eſſe fidem.
Qui quanquam eſt factis ingens, & conditur à te,
Vix tanto, quanto debuit ore cani.
Eſt tamen ex illo nobis imitabile quiddam,
Inque fide Theſeus quilibet eſſe poteſt.
Non tibi ſunt hoſtes ferro clavaque domandi,
Per quos vix ulli pervius Iſthmos erat:
Sed præſtandus amor, res non onoroſa volenti:
Quis labor eſt puram non temeraſſe fidem?
Hæc tibi qui perſtas indeclinatus amico,
Non eſt quod lingua dicta tremente putes.

ELEGIA XI.

Ad Gallionem.

GAllio, crimen erit vix excuſabile nobis,
Carmine te nomen non habuiſſe meo.
Tu quoque enim (memini) cœleſti cuſpide facta
Foviſti lacrymis vulnera noſtra tuis.
Atque utinam, rapti jactura læſus amici,
Senſiſſes ultra, quod querere, nihil.
Non ita diis placuit, qui te ſpoliare pudica
Conjuge crudeles non habuere nefas.
Nuncia nam luctus mihi nuper epiſtola venit,
Lectaque cum lacrymis ſunt tua damna meis.
Sed neque ſolari prudentem ſtultior auſim,
Verbaque doctorum nota referre tibi:
Finitumque tuum, ſi non ratione, dolorem
Ipſa jam pridem ſuſpicor eſſe mora.

Dum

Dum tua pervenit, dum littera nostra recurrens
Tot maria & terras permeat, annus abit.
Temporis officium solatia dicere certi est,
Dum dolor in cursu est, dum petit æger opem.
At cum longa dies sedavit vulnera mentis,
Intempestive qui movet illa, novat.
Adde, quod (atq; utinam verum tibi venerit omen)
Conjugio felix jam potes esse novo.

ELEGIA XII.

Ad Tuticanum.

QVo minus in nostris ponaris, amice, libellis,
Nominis efficitur conditione tui.
Ast ego non alium prius hoc dignarer honore:
Est aliquis nostrum si modo carmen honos.
Lex pedis officio, fortunaque nominis obstat:
Quaque meos adeas, est via nulla, modos.
Nam pudet in geminos ita nomen scindere versus,
Desinat ut prior hoc, incipiatque minor.
Et pudeat si te qua syllaba parte moretur,
Arctius appellem, Tuticanumque vocem.
Et potes in versum Tuticani more venire,
Fiat ut è longa syllaba prima brevis.
Aut ut ducatur, quæ nunc correptius exit,
Et sit porrecta longa secunda mora.
His ego si vitiis ausim corrumpere nomen,
Ridear, & merito pectus habere neger.
Hæc mihi caussa fuit dilati muneris hujus,
Quod meus adjecto fenore reddet ager.
Teq; canam quacunq; nota: tibi carmina mittam,
Pæne mihi puero cognite pæne puer.
Perque tot annorum seriem, quot habemus uterque,
Non mihi quam fratri frater amate minus.
Tu bonus hortator, tu duxque, comesque fuisti,
Cum regerem tenera fræna novella manu.

Sæpe ego correxi sub te censore libellos,
Sæpe tibi admonitu facta litura meo est.
Dignum Mæoniis Phæacida condere chartis
Cum te Pierides perdocuere deæ.
Hic tenor, hæc viridi concordia cœpta juventa
Venit ad albentes illabefacta comas.
Quæ nisi te moveant, duro tibi pectora ferro
Esse, vel invicto clausa adamante putem.
Sed prius huic desint & bellum & frigora terræ,
Invisus nobis quæ duo Pontus habet:
Et tepidus Boreas, & sit præfrigidus Auster,
Et possit fatum mollius esse meum:
Quam tua sint lapso præcordia dura sodali,
Hic cumulus nostris absit, abestque malis.
Tu modo per superos, quorum certissimus ille est,
Quo tuus assidue principe crevit honor:
Effice, constanti profugum pietate tuendo,
Ne sperata meam deserat aura ratem.
Quid mandem quæris? peream, nisi dicere vix est,
Si modo, qui periit, ille perire potest.
Nec quid agam invenio, nec quid nolimve, velimve:
Nec satis utilitas est mea nota mihi.
Crede mihi, miseros prudentia prima relinquit,
Et sensus cum re consiliumque fugit.
Ipse, precor, quæras, qua sim tibi parte juvandus,
Quove viam facias ad mea vota vado.

ELEGIA XIII.

Ad Carum.

O Mihi non dubios inter memorande sodales,
Qui quod es id vere, Care, vocaris, ave.
Unde saluteris, color hic tibi protinus index,
Et structura mei carminis esse potest.
Non quia mirifica est, sed non quod publica certe:
Qualis enim cunque est, non latet esse meam.

Ipse

Ipse quoque, ut titulum chartæ de fronte revellas,
Quod sit opus videor dicere posse tuum.
Quamlibet in multis positus noscere libellis,
Perque observatas inveniere notas.
Produnt auctorem vires, quas Hercule dignas
Novimus, atque illi, quem canis, esse pares.
Et mea Musa potest proprio deprensa colore
Insignis vitiis forsitan esse suis.
Tam mala Thersiten prohibebat forma latere;
Quam pulcra Nireus conspiciendus erat.
Nec te mirari, si sunt vitiosa, decebit
Carmina, quæ faciam pæne poëta Getes.
Ah pudet, & scripsi Getico sermone libellum:
Structaque sunt nostris barbara verba modis;
Et placui, gratare mihi: cœpique poëtæ
Inter inhumanos nomen habere Getas:
Materiam quæris? laudes de Cæsare dixi,
Adjuta est novitas numine nostra Dei.
Nam patris Augusti docui mortale fuisse
Corpus, in ætherias numen abisse domos.
Esse parem virtute patri, qui fræna rogatus
Sæpe recusati cœperit imperii.
Esse pudicarum te Vestam, Livia, matrum;
Ambiguum est nato dignior, anne viro.
Esse duos juvenes firma adjumenta parentis,
Cui dederint animi pignora certa sui.
Hæc ubi non patria perlegi scripta camœna,
Venit & ad digitos ultima charta meos:
Et caput, & plenas omnes movere pharetras:
Et longum Getico murmur in ore fuit.
Atque aliquis, scribas hæc cum de Cæsare, dixit;
Cæsaris imperio restituendus eras.
Ille quidem dixit: sed me jam, Care, nivali
Sexta relegatum bruma sub axe videt.
Carmina nil prosunt: nocuerunt carmina quondam:
Primaque tam miseræ caussa fuere fugæ.

At tu per studii communia fœdera sacri,
Per non vile tibi nomen amicitiæ.
Sic capto Latiis Germanicus hoste catenis,
Materiam vestris præbeat ingeniis:
Sic valeant pueri, votum commune duorum,
Queis laus formandis est tibi magna datis:
Quanta potes, præbe nostræ monumenta saluti,
Quæ nisi mutato nulla futura loco est.

ELEGIA XIV.

Ad Teuticanum.

HÆc tibi mittuntur, quē sum modo carmine questus
Non aptū numeris nomen habere meis.
In quibus excepto quod adhuc utcunque valemus,
Nil me præterea quod juvet invenies.
Ipsa quoque est invisa salus, suntque ultima vota,
Quolibet ex istis scilicet ire locis.
Nulla mihi cura est, terra quo muter ab ista,
Hac quoque, quam video, gratior omnis erit.
In medias Syrtes, mediam mea vela Charybdin
Mittite, præsenti dum careamus humo.
Styx quoque, si quid ea est, bene commutabitur Istro:
Si quid & inferius, quam Styga, mundus habet.
Gramina cultus ager, frigus minus odit hirundo,
Proxima Marticolis quam loca Naso Getis.
Talia succensent propter mihi verba Tomitæ,
Iraque carminibus publica mota meis.
Ergo ego cessabo nunquam per carmina lædi?
Plectar & incauto semper ab ingenio?
Ergo ego ne scribam, digitos incidere cunctor?
Telaque adhuc demens, quæ nocuere, sequor?
Ad veteres scopulos iterum devertor: & illas,
In quibus offendit naufraga puppis, aquas.
Sed nihil admisi: nulla est mea culpa, Tomitæ:
Quos ego, cum loca sim vestra perosus, amo.

Qui-

Quilibet excutiat nostri monumenta laboris,
Littera de vobis est mea questa nihil.
Frigus, & incursus omni de parte timendos,
Et quod pulsetur murus ab hoste, queror.
In loca, non homines, verissima crimina dixi;
Culpatis vestrum vos quoque sæpe solum.
Esset perpetuo sua quàm vitabilis Ascra,
Ausa est agricolæ Musa docere senis.
At fuerat terra genitus, qui scripsit, in illa:
Intumuit vati non tamen Ascra suo.
Quis patriam solerte magis dilexit Vlysse?
Hoc tamen asperitas indice dicta loci est.
Non loca, sed mores scriptis vexavit amaris
Sceptius Ausonios, actaque Roma rea est.
Falsa tamen passa est aqua convicia mente:
Obfuit auctori nec fera lingua suo.
At malus interpres populi mihi concitat iram,
Inque novum crimen carmina nostra vocat.
Tam felix utinam, quam pectore candidus, essem,
Extat adhuc nemo saucius ore meo.
Adde, quod Illyrica si jam pice nigrior essem,
Non mordenda mihi turba fidelis erat.
Molliter à vobis mea sors excepta, Tomitæ,
Tam mites Grajos indicat esse viros.
Gens mea Peligni, regioque domestica Sulmo,
Non potuit nostris lenior esse malis.
Quem vix incolumi cuiquam salvoque daretis,
Is datus à vobis est mihi nuper honor.
Solus adhuc ego sum vestris immunis in oris,
Exceptis, si qui munera legis habent.
Tempora sacrata mea sunt velata corona,
Publicus invito quam favor imposuit.
Quam grata est igitur Latonæ Delia tellus,
Erranti tutum quæ dedit una locum:
Tam mihi cara Tomus, patria quæ sede fugatis
Tempus ad hoc nobis hospita fida manet.

Dii modo fecissent, placida spem posset habere
Pacis, & à gelido longius axe foret.

ELEGIA XV.

Ad Sextum Pompejum.

SI quis adhuc usquam nostri non immemor extat,
Quidve relegatus Naso, requirat, agam:
Cæsaribus vitam, Sexto debere salutem
Me sciat: à superis hic mihi primus erit.
Tempora nam miseræ complectar ut omnia vitæ,
A meritis ejus pars mihi nulla vacat:
Quæ numero tot sunt, quot in horto fertilis arvi
Punica sub lento cortice grana rubent.
Africa quot segetes, quot Tmolia terra racemos,
Quot Sicyon baccas, quot parit Hybla favos.
Confiteor; testere licet, signate Quirites:
Nil opus est legum viribus, ipse loquor.
Inter opes, & me, rem parvam, pone paternam:
Pars ego sum census quantulacunque tui.
Quam tua Trinacria est, regnataq; terra Philippo,
Quam domus Augusto continuata foro:
Quam tua rus oculis domini Campania gratum,
Quæque relicta tibi, Sexte, vel emta tenes:
Tam tuus en ego sum: cujus te munere tristi
Non potes in Ponto dicere habere nihil.
Atque utinam possis, & detur amicius arvum,
Remque tuam ponas in meliore loco.
Quod quoniam in Diis est, tenta lenire precando
Numina, perpetua quæ pietate colis.
Erroris nam tu, vix est discernere, nostri
Sis argumentum majus, an auxilium.
Nec dubitans oro, sed flumine sæpe secundo
Augetur remis cursus euntis aqua.
Et pudet, & metuo semperque eademque precari,
Ne subeant animo tædia justa tuo.

Verum

Verum quid faciam? res immoderata cupido est:
Da veniam vitio mitis amice meo.
Scribere sæpe aliud cupiens delabor eodem,
Ipsa locum per se littera nostra rogat.
Seu tamen effectus habitura est gratia, seu me
Dura jubet gelido Parca sub axe mori:
Semper inoblita repetam tua munera mente:
Et mea me tellus audiet esse tuum.
Audiet, & cœlo posita est quæcunque sub ullo,
Transit nostra feros si modo Musa Getas.
Teque mea caussam servatoremque salutis,
Meque tuum libra norit & ære minus.

ELEGIA XVI.

Ad Invidum.

INvide, quid laceras Nasonis carmina rapti?
Non solet ingeniis summa nocere dies.
Famaque post cineres major venit: & mihi nomen
Tunc quoque, cum vivis annumerarer, erat.
Cum foret & Marsus, magnique Rabirius oris,
Iliacusque Macer, sidereusque Pedo.
Et, qui Iunonem læsisset in Hercule, Carus,
Iunonis si jam non gener ille foret.
Quique dedit Latio carmen regale Severus,
Et cum subtili Priscus uterque Numa.
Quique vel imparibus numeris, Montane, vel æquis
Sufficis, & gemino carmine nomen habes.
Et qui Penelope rescribere jussit Vlyssem
Errantem sævo per duo lustra mari.
Quique suam Trœzen, imperfectumque dierum
Deseruit celeri morte Sabinus opus.
Ingeniique sui dictus cognomine Largus
Gallica qui Phrygium ducit in arva senem.
Quiq; canit domito Camerinus ab Hectore Trojam,
Quique sua nomen Phyllide Thuscus habet.

Velivolique maris vates, cui credere posses
Carmina caeruleos composuisse Deos:
Quique acies Libycas, Romanaque praelia dixit:
Et Marius scripti dexter in omne genus.
Trinacriusque suae Perseidos auctor & actor,
Tantalidae reducis, Tyndaridosque Lupus.
Et qui Maeoniden Phaeacida vertit, & una
Pindaricae fidicen tu quoque Rufe lyrae.
Musaque Turani tragicis innixa cothurnis,
Et tua cum socco Musa Melisse levis.
Cum Varius Gracchusque darent fera dicta tyranni,
Callimachi Proculus molle teneret iter:
Tityrus antiquas & erat qui pasceret herbas,
Aptaque venandi Gratius arma daret.
Najadas à Satyris caneret Fontanus amatas:
Clauderet imparibus verba Capella modis:
Cumque forent alii, quorum mihi cuncta referre
Nomina longa mora est, carmina vulgus habet:
Essent & juvenes, quorum, quod inedita causa est,
Appellandorum nil mihi juris adest.
Te tamen in turba non ausim, Cotta, silere
Pieridum numen, praesidiumque fori.
Maternos Cottas cui, Messallasque paternos
Maxima nobilitas ingeminata dedit.
Dicere si fas est, claro mea nomine Musa,
Atque inter tantos, quae legeretur, erat.
Ergo summotum patria proscindere livor
Desine, neu cineres sparge, cruente, meos.
Omnia perdidimus: tantummodo vita relicta est,
Praebeat ut sensum materiamque malis.
Quid juvat extinctos ferrum demittere in artus?
Non habet in nobis jam nova plaga locum.

FINIS.